

ESTUDIS
DE LLENGUA
I LITERATURA
CATALANES
/LXXVIII/

MISCEL·LÀNIA
JOAQUIM RAFEL

1

PAM

LES MARQUES COL·LOQUIAL (POPULAR) I VULGAR EN ELS DICCIONARIS NORMATIUS *DIEC 2007 I DNV 2014*¹

«Al final, el diccionario no puede suplantar al lexicón mental. No es más que una representación entre muchas, del lexicón del hablante ideal. Pero sobre todo, cuando pensamos en el uso activo del diccionario, en un diccionario que sirva para orientar en la producción, seguramente no se puede aspirar a mucho más que a llamar la atención del usuario ante las restricciones del uso de una palabra, de que esté avisado de que utilizar una determinada pieza léxica, en un sentido concreto, puede causar problemas en la comunicación, y que es mejor que no la utilice si no está seguro de que conoce bien los efectos que conlleva más allá del significado denotativo. Afortunadamente el usuario de un diccionario dispone de muchos más recursos cognitivos para comunicarse, y podrá llenar las lagunas de información que el diccionario no pueda completar.»²

«La “llengua literària” dels valencians, en bloc, resulta bastant descolorida, si per “color” hem d’entendre la transfusió col·loquial. En la prosa encara és més evident, això.»³

L’assentament dels MMCC a partir dels anys 80 ha potenciat l’estudi del llenguatge col·loquial en el domini lingüístic català-valencià: llibres d’estil, traductors, dobladors, guionistes, assessors lingüístics,

1. Agraïsc al col·lega i amic Vicent Garcia Perales la revisió d’aquest article, molt millorat per les seues indicacions.

2. JULIA SANMARTÍN – MERCEDES QUILIS, *Retos i avances en la lexicografía: los diccionarios del español en el eje de la variación lingüística* (Valencia, Asociación española de estudios lexicográficos, 2019), pàg. 36.

3. JOAN FUSTER, *Escrits sobre la lengua*, a cura de Toni Mollà (València, Tàndem, 1994), pàg. 65.

correctors, acadèmies, lexicògrafs, gramàtics, professors; tots han posat en el centre de la seua investigació i del seu treball quotidià aquest registre lingüístic, fins aleshores no només desatès, sinó també font d'enfrontaments i dubtes entre escriptors,⁴ correctors i usuaris, per la por d'introduir castellanismes i formes no normatives en una llengua que conviu amb una llengua poderosa i ve d'una època de foscor. Hui comptem ja amb una bibliografia riquíssima sobre col·loquial mediatitzat i centenars d'aportacions al corpus col·loquial i al debat, gràcies als llibres d'estil de mitjans orals, i en especial per la tasca del grup de l'UAB *Llengua i Mèdia* i la plataforma *Es a dir, el portal lingüístic de 3Cat*, amb una postura assenyada, centrats en el registre de les pel·lícules, sèries, entreteniment i retransmissions esportives.⁵ Este portal després d'assenyalar que «Els mitjans de comunicació reflecteixen els usos lingüístics habituals de la societat actual i, per tant, sovint han de fer servir neologismes, manlleus, col·loquialismes, paraules d'argot, etc. definix la modalitat oral en la ficció: «La ficció s'acosta al màxim al llenguatge col·loquial, que correspon pròpiament al mode oral espontani» (però l'espontaneïtat desapareix quan el text s'ha pensat prèviament. Així doncs, els diàlegs de l'obra audiovisual recullen, però de

4. No puc parlar ací de les dificultats que presenta el col·loquial per als escriptors, però són conegudes les discussions entre correctors i escriptors de Joan Sales, Martí Domínguez o Joan Fuster i l'absència de diàlegs en molts escriptors com Enric Valor i Joan Francesc Mira per no enfrontar-se al llenguatge col·loquial. Poden conèixer-ne l'opinió de molts escriptors valencians en el llibre de CASANOVA-GARCIA 2009, que contestaven un qüestionari previ. O les de Fuster. Per exemple: «Però un idioma no se sosté amb les cimes de la lírica: la seua unitat ha de ser, sobretot, col·loquial, i a un nivell que afecta la mateixa literatura. ¿Qui s'ha preocupat fins ara de trobar el punt dolç que facilite la recuperació "unitària"? Ja sé que els obstacles, de fonètica sobretot ...» (*Ara o mai*, p. 47; *Per a una cultura catalana majoritària*, p. 165). «De tota manera, fins ara mateix, la presumible separació entre la llengua literària i la llengua col·loquial gairebé mai no aconseguix extrems lamentables: l'escola i la lectura contribueixen a difondre'n el model docte i estabilitzador, mentre els escriptors procuren injectar-li les invencions de la conversa del carrer» (*Escrits sobre la llengua*, p. 107; *Babel i Babilònies*, 169). Ferran Torrent i Isa Tròlec ací o Quim Monzó i Sergi Pàmies a Catalunya són models pioners en este tema.

5. Tampoc no puc ací esplaïar-me en el tractament del col·loquial en els MMCC i llibres d'estil, com pretenia, però puc avançar que en tots els llibres d'estil es pot trobar apartats que tracten de l'aspecte col·loquial de la llengua (he treballat especialment els d'À Punt, Vilaweb, IB3, LEMAV), o en llibres i articles sobre traducció i doblatge com els de Marzà-Prats 2018, Paloma, Vallverdú i altres. Vull agrair ací l'ajuda d'especialistes en doblatge i MMCC com M. Dolors Oltra, Sílvia Urenya, Daniel Casals, Vicent Garcia Perales i Adrià Castells.

forma controlada, gairebé totes les característiques del col·loquial tret de les que contradiuen la subordinació del diàleg fílmic a l'avanç de l'acció narrativa. Això vol dir que no hi abunden tant les digressions i redundàncies com en aquest tipus de llenguatge), i també definix l'ús informal, «paraules i expressions pròpies de registres informals, contextos col·loquials i estils pròxims a la llengua espontània», amb centenars de mots i expressions no registrades al DIEC, com *a punta pala* o *a la que*. En total, quasi 4000 formes noves no registrades al DIEC, d'imprescindible consulta per als qui treballen en este camp del col·loquial, siga per acceptar-les o per rebutjar-les.

Per això voldria analitzar, en honor del doctor Joaquim Rafel, el lexicògraf més influent de l'IEC, professor meu a la Universitat de Navarra, sempre afectuós i pròxim, quina ha estat l'aportació fins ara de la lexicografia catalana i en concret dels dos diccionaris normatius, el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC) i el *Diccionari normatiu valencià* de l'AVL, els dos consultats en línia, en els darrers mesos.

1. EL CATALÀ COL·LOQUIAL

El català col·loquial (Briz 2019, 614) és un registre o ús lingüístic emprat en situacions d'immediatesa comunicativa, on existix:

- una relació gran d'igualtat social o funcional entre els interlocutors,
- una major relació vivencial de proximitat,
- una gran quotidianitat temàtica de l'acte comunicatiu,
- un marc o espai interaccional més quotidià,
- un fi més interpersonal i de confiança,
- una planificació sobre la marxa,
- un to més informal,

fets que comporten:

- una major presència de trets dialectals i sociolectals d'edat i sexe,
- un major anivellament dels trets sociolectals.

Pot haver-hi un col·loquial parlat i un col·loquial escrit, que de fet és un escrit com si es parlara.

De manera semblant, Payrató (183) definia la llengua col·loquial com la llengua quotidiana (que no servix per parlar de temes específics o tècnics), espontània (ni escrita, ni planificada), predominantment interactiva (més que no pas informativa) i informal (usada entre coneguts, amics i familiars). És una modalitat funcional que inclou formes no admeses per la normativa, ni tan sols per aquella aplicada a l'estàndard oral, que s'aprén especialment per la televisió, gràcies, en part, a les sèries que cada dia omplen la graella de la programació, amb més o menys reposicions segons l'època, la franja horària i l'èxit d'audiència. Parlem d'una modalitat funcional que no deixa passar les realitzacions més formals, però que, en canvi, pot deixar passar les més informals. La preocupació per les solucions característiques del C(ol·loquial) M(ediatitzat) ha fet subratllar, en el cas de la llengua catalana, la presència de «col·loquialismes genuïns», «castellanismes instal·lats» (i acceptables) i «formes interferides inacceptables, segons el grup *Llengua i Mèdia*.

El llenguatge col·loquial abraça totes les parts de l'oració: fonètica, morfologia i sintaxi, amb pronúncia ràpida, reduint o eliminant vocals, fent metàtesis i assimilacions, fent formes verbals incorrectes o plurals; concordances agramaticals, juxtaposicions, el·lípsis, dixis, realçament del jo i el tu, dislocacions, etc.; lexicosemàntiques, amb ús freqüent de mots comodins de significat vague, abundància de metàfores, vocabulari local o argòtic; mots intensificadors; pragmàtics, dramatitzant la situació, sense cuidar els formes de cortesia, etc. Però no es poden unificar totes eixes situacions ni tots els usos col·loquials, sinó que s'ha de tindre present que hi ha una escala de col·loquialitat com diu Briz (615), per les persones —més o menys conegudes, d'edat semblant, cultura—, per les situacions —més o menys relaxades— i per les temàtiques —les de més complicitat o temes sexuals són les que usen un vocabulari més vulgar— o que el valor connotatiu, propi de l'element col·loquial, és difícil d'objectivar (Haensch 494).

Amb tot, crec que s'ha de perdre la por a «lo col·loquial» i a la deturpació de la llengua. Per a mi, els trets col·loquials per excel·lència són els trets no lèxics perquè crec que es pot parlar estàndard, també en una escala de situacions, segons temàtiques i interlocutors,

usant qualsevol mot normatiu o no, dialectal o general, si són paraules adequades al tema, a la conversa i a l'interlocutor, complint una prosòdia i un ordre gramatical adequat, excepte emprant mots vulgars, fraseologia massa local i abundància de metàfores també molt locals, que necessiten estendre's abans de fer-se generals amb la complicitat i convivència d'altres parlants.

2. LES MARQUES DEL REGISTRE INFORMAL EN EL *DIEC* I EN EL *DNV*:

Hem de dir que hui les dos institucions estan replantejant-se els criteris i el lèxic propi de la variació funció. Per exemple, l'IEC, segons el grau de formalitat preveu un nivell elevat o de formalitat alta; nivell neutre o no marcat, de formalitat mitjana i un nivell de formalitat baixa o informal. I dins dels registres informals distinxix entre trets propis del llenguatge infantil, argòtic o vulgar, i diu que «la consideració de col·loquial es relaciona més aviat amb el mode de producció del discurs propi dels usos orals espontanis poc formals (o com hem dit abans, quan es vol crear una sensació d'espontaneïtat poc formal, a vegades també en els escrits)» (IEC, 2017, *Sobre la variació i la prescripció en les orientacions normatives*, 45). L'IEC, el 2012 va aprovar també el *Criteri per al tractament de la variació funcional en el nou diccionari normatiu*, diccionari en el qual espere que també participe l'AVL. Pel que fa al registre informal, diu que és el propi de situacions comunicatives amb un grau de formalitat baix, registre que dividix en quatre tipus de llenguatge, que tindran les seues marques:

1. Llenguatge col·loquial, emprat en qualsevol situació comunicativa en què el grau de confiança entre els interlocutors és alt (a casa, al carrer, al mercat, entre companys de feina, entre amics, etc. Les unitats lèxiques pertanyents a aquest llenguatge duren la marca informal.
2. Llenguatge infantil per a les comunicacions entre infants que no han adquirit una competència lingüística o entre adults i infants. Portaran marca d'informal i comentari que estes unitats se circumscriuen a infantil.

3. L'argot, propi de grups socials com a element propi i distintiu. Els factors que els identifiquen són professió, edat (joves), sexe, grau d'integració social (delinqüència, droga), ètnia. S'introduiran en el diccionari les formes que hagen transcendit el seu àmbit exclusiu i hagen passat a tenir ús en el llenguatge col·loquial. Duran la marca informal i un comentari que dirà que formaven part de l'argot d'un grup social.
4. Llenguatge vulgar, que és el que la norma sociocultural considera marcat pel seu caràcter grogler i tot ofensiu. Porta a la comunicació un to de poca educació o de trencament de pautes de conducta. Sovint són mots considerats tabú (sexe, religió). Duran marca d'informal i un comentari que informarà del caràcter vulgar.

Mentre es materialitzen estes idees en el futur diccionari, pose a la seua disposició les meues anàlisis.

2.1. *Precedents dels dos diccionaris*.⁶ Diccionari Fabra 1932 i Diccionari Valencià 1995

DGLC de Fabra 1932

Amb la pretensió de ser un diccionari normatiu, anuncia en la introducció que prescindix de mots antics, de mots dialectals insignificants, de castellanismes, de vocables inacceptables usats pels re-

6. Els diccionaris de totes les llengües marquen el registre col·loquial encara que de manera desigual. Per exemple, el *Dictionnaire de l'Académie Française* (9ed) empra el mot familiar amb diverses definicions, la millor: «3. Très simple et naturel dans sa conduite; qui traite les autres en ami, en égal. Il aime se montrer familier avec ses collaborateurs. Spécialement. En parlant d'une expression, d'une tournure. Qui appartient au langage de la conversation courante et ne convient pas au style soutenu. Une locution familière. Un tour familier. " Bouquin ", dans le sens de " livre ", est familier. " Cabochard " pour " tête " est d'un emploi familier quand on parle d'un être humain. " Ça " est une abréviation familière de " cela »». També definix *populaire*: «En parlant d'un mot, d'une tournure. Qui appartient à un registre de langue très familier ; en mauvaise part, qui marque le relâchement, la négligence. Une locution, une expression populaire. " Y a pas pour " il n'y a pas est un tour populaire.»

naixentistes, però sí que té present. sense explicar, marques com «fam., propi del llenguatge familiar» i «vulg. vulgarment». Per exemple, ja marca com fam. formes que segueix marcant el *DIEC* com a pop. Com ara: *agutzil* //usat vg. per alutzir; *arlot* //Mot despectiu, pròpiament el qui viu a expenses d'una dona prostituïda; *andola*//2 pesseta; *aquí* //fam. aquest, designant una persona que és a prop nostre; *asperges*//fam. corredisses d'una munió que es dispersa; *baldufa* //fam. persona molt baixa; *carbassa* //fam. reprovació en un examen; refús d'una noia a un pretendent; *cassussa*// fam. gana; *catracòlica* //Dit fam. d'una peça de vestir; *cruspir-se* //fam. menjar-se; *deu* //fam. tot Déu 'tot-

Le Nouveau Petit Robert definix molt bé: «FAM. Familier /usage parlé et même écrit de la langue quotidienne: conversation, etc, mais ne s'emploierait pas dans les circonstances solennelles; concerne la situation de discours et non l'appartenance sociale à la différence de Populaire; POP. Populaire: qualifie un mot ou un sens courant dans la langue parlée des milieux populaires (souvent argot ancien répandu), qui ne s'emploierait pas dans un milieu social élevé; VULG vulgaire: mot, sens ou emploi choquant, le plus souvent lié à la sexualité et à la violence; qu'on ne peut employer dans un discours spécieux de courtoise, quelle que soit l'origine sociale».

Il Nuovo de Mauro definix col·loquial «proprio del linguaggio corrente, meno formale, prevalente nell'uso parlato: il tema è scritto in forma colloquiale». CALVO 2003 arreplega en els diccionaris italians definicions de *colloquiale* com a propi de la conversació/del col·loqui/propi del llinatge corrent, menys formal, prevalent en l'ús parlat; *Familiare*: propi de la família reconduïble/simple, afable, confidencial/propi de la conversació corrent, quotidiana/confidencial, espontània, a la bona; *Popolare*: llengua usada pels membres d'una comunitat, que mostra desviació respecte a l'estàndard/llengua comunament usada/relatiu al poble, intens com part del grup social menys culte, que forma part del patrimoni cultural d'un poble; *Volgare*: de la llengua parlada dels estrats més baixos de la població, contraposada a la de la tradició culta i literària; comú, no científica, especialment en relació al nom de les plantes i dels animals... amb valor limitatiu, mal educat, de roïn gust, grosser, privat de qualitat distintiva//del vulgo, especial de les formes lingüístiques en ús dels estrats menys cultes d'un poble; *Figurativ*: que està totalment privat de finesa, distinció, senyoriu, garbo// relatiu al vulgo; típic del vulgar, que denota vulgaritat.

El *DLE* 2023 (RAE), definix *col·loquial* com: «1. adj. Perteneciente o relativo al coloquio. Sin.: conversacional. 2. adj. Propio de una conversación informal y distendida. *Expresión, tono, estilo coloquial*. Sin.: informal, familiar, distendido, conversacional. Sinónimos o afines: col·loquial; conversacional, familiar, distendido.»

El *DIEC* definix més precís *col·loquial* que *popular* a pesar d'usar esta marca: «adj. [LC] [FL] Propi de la conversa familiar, no literari. Llenguatge col·loquial; Popular 1 adj. [LC] Relatiu o pertanyent al poble. Les creences populars. 2 adj. [LC] Fet per al poble. Escoles populars. 3 adj. [LC] Que té qualitats adequades per al poble. Escriptor popular. 4 adj. [LC] En voga entre el poble. Fer-se popular un escriptor; una obra, una frase. Igualment el DNV: adj. LING. Que presenta característiques pròpies de la conversació familiar o informal.

hom'; *empenyador* //fam. que empenya; *empenyar* //fig. fam. enutjar fortament; *endinyar* //fam. donar, clavar (un cop); *engallinar* //fam. enganyar; *escabetxar* //fam. matar; *galifardeu* //fam. bordegàs, xicot; gori-fori//fam. cant fúnebre dels enterraments; *grapialta* //fam. diners.

Moltes paraules, per contra, registrades en el Fabra sense marca van marcades en el DIEC, com *bordegàs*, *afanar*, *blanca* 'moneda', *botó* pl. 'testicle', *cagacalces* 'covard', *cagadubtes*, *cagada*, *cagadora*, *cagarada*, *cagarina*, *caguera*, *caguerri*, *daixonses*, *dallonses*, *desemmerdar*, *emmerdar*, *emmerdissar*, *endrapar*.

Diccionari valencià 1995

Usa marques valoratives com a informació sobre l'ús d'alguns mots en determinats registres lingüístics, p. 14: col·loq. vulg. i en posa dos exemples: *descollonar* vulg. 'riure's', 'burlar-se'; *mamà* f. col·loq. 'mare'.

Esmentaré uns pocs exemples: col·loq.: *morral* 'persona de tracte groller'; *mosatros* 'nosaltres', *vosatros*, *pèl*, loc. adv. *al pèl*; 1b) fig. i col·loq. 'al moment oportú', *manco* 1 'manc', *tercet* 1 b. 'grup de tres persones que van plegades', *tiberi* 'àpat suculent'; *trompa* 5a 'embriaguesa'; 5b, 'embriac'.

Vulgar: *acollonar*, *acollonir*, *cigala*2 'penis', etc.⁷

7. Com a exemple de material per als MMCC i complement al DIEC, extrac de la *Proposta lèxica oral de l'IEC*, versió de 2018, una mostra de vocables valencians marcats en el text com a informals amb la fletxa cap a baix:

Acollonar/acovardir	Carranc/cranc	Ficar la cossa/ficar al pota
Apardalat/babau	Cacau. M./pl. Diner	Estar (com una) gàbia/ ésser boig
Arrapaaltars/missaire	Deprendre/aprendre	Fer tornar gàbia/fer tornar boig
Cagueroles/diarrea	Destarifament/disbarat	Galfi/(dofí
Canyaret/sidral	Destarifo/disbarat	Gandula/prostituta
Bufar2/vanar-se	Enxís/encís	Gossera/peresa
Bufar3/embriagar	Enxisar/encisar	Guilopo/astut

2.2. *El col·loquial en els DIEC i DNV*

En el *DIEC* s'usa la marca valorativa de pop(ularment) en lloc de fam(iliar) o col·loquial i vulg(ar).

En la introducció de l'edició de 2007, especifica, pàg. XV, que ha reduït les marques valoratives respecte al Fabra («no es destaca l'ús despectiu d'una paraula», «no es marquen els sentits figurats», ni «els irònics»), que a alguns mots de l'edició de 1995 els ha canviat la marca, com a *fembra* 1995 desp.; iròn.; 2007 f. 2 POP Dona: pop.; *ganga* 3 lleva marca iròn. que es canvia 4 PER EXT.; en *pupa* ha canviat INFANT per «En el llenguatge infantil»; *amagar l'ou*. Amb marca pop. en 1995, en 2007 sense marca; *mala hòstia* sense marca el 1995, ara

Manxar/copular	Pipi/orina	Rector/capellà1
Menjuga/menjar	Pegar a fugir/anar-se'n	Vore/veure
Mentrimentes/mestrestant	Rabo (d'animal terrestre)/cua	Xamar/beure (begudes alcòliques)
Mentrimentes/mentre	Rateta/penis	

Encara que no les senyala com a informals, totes les paraules marcades amb un *, és a dir, paraules que no estan acceptades en el *DIEC*, també poder ser considerades pròpies de l'informal i pròpies del dialecte valencià. El mateix podríem fer amb tot el vocabulari territorial (rossellonés, central, balear, occidental) català seleccionat en els annexos. Per exemple:

Aguatzil/algutzil	Caro/gamarús	Enza/enze
Acaronar (un infant)	Ciprer/xiprer	Falòria/falòrnia
Alifacat/xacrat	Clucar/aclucar	Fotracada/fotimer
Més aïna/més aviat	Desduir-se/esplaiar-se	Templat/bell
Ajocar/posar-se a la gatzoneta	Cosconelles/pessigolles	Regallar/regalimar
Alçar la taula/desparar	Desvanit/orgullós	Roder/bandoler
Badall1/entrepà	Destrellat/disbara	Roïn/dolent
Atibacar/ataconar	Destrellament/disbarat	Saber mal/saber greu
Botó2/irritació	Eixem/forc	Rua/entrepà
Caparra/paparra	Engrunsar/gronxar	Sarvatxo/llangardaix
Bufó/fatxenda	Espentar/empènyer	

porta vulg., canvis que mostren la inseguretat i dificultat de la lexicografia per a marcar un vocable com hem dit.

El DNV, en l'apartat marques d'ús, ho explica molt bé: «Certes entrades o accepcions estan marcades amb abreviatures relatives al nivell de llenguatge en què solen ser utilitzades, i en general, amb els matisos específics associats a cada abreviatura, indiquen que el seu ús no es considera apropiat per a un registre formal. Estan escrites en cursiva i van sempre entre claudàtors, a continuació de la categoria gramatical. Amb la marca *col·loq.* (col·loquial) es fa referència a aquelles paraules o accepcions que són pròpies de la conversa informal i distesa: castanya [kastáɲa] **5. f.** [col·loq.] Colp, trompada. *Li va amollar una bona castanya.* **6. f.** [col·loq.] Contrarietat, engany. *Quina castanya que m'han pegat!* **7. f.** [col·loq.] Any d'edat d'una persona. *Ja té seixanta castanyes; nàpia* [náɲia] *f.* [col·loq.] 'Nas gran'».

D'altra banda, també s'usa la marca *col·loq.* en aquelles variants purament formals que són producte d'evolucions dialectals amb escassa tradició en el llenguatge escrit modern, no recomanables en registres formals: aixina [ajíɲa] *adv.* [col·loq.] Així. *Les coses no es fan aixina; mascletà* [maskletá] [pl. -aes] *f.* [col·loq.] PIR. Mascletada.

La marca *infant.* (infantil) s'usa per a indicar que les paraules que la tenen són pròpies del llenguatge dels xiquets de poca edat o de qui es relaciona amb ells: non [nón] **1. m. inv.** [infant.] Son². *La xiqueta té non; bua* [búa] **2. f.** [infant.] Mal o dany corporal. *T'has fet bua?*

- Una comparació entre les dos obres mostra com el *DIEC* registra 316 paraules amb marca popular i el DNV 1318 (dec un llistat de tots els vocables d'este diccionari a les atencions del director del DNV Josep Lacreu), en una gran part de casos, aplicades a paraules que no són registrades en el *DIEC*. Concretament hi trobem:

- a) Paraules —pronoms, preposicions i conjuncions— dialectals sense tradició normativa ni estàndard, que l'AVL ha cregut convenient registrar per a usos informals en teatre, en llenguatge diari, etc., que una part dels acadèmics pensen que s'haurien d'acceptar en l'estàndard valencià, com per exem-

- ple, la preposició *ad* 'a', *lo* neutre, *per a que*, *mos* (però no *mo-satros*; *aforrar*, *astò*, *bonico*, *bovo*.
- b) Variant formals valencianes, algunes ja medievals, com *acaminar*, *alba*, *aixana*, *arrecassar*, *arrepelgar*, *bescoll*, *buderol*, *llunt*.
 - c) Creacions metafòriques, les més abundants, com *ablanir*, *afemellat*, *acollonar* (vulg. en DIEC), *alçapiu*, *al·lucinant*, *amic*, *amorrar*, *andròmina*, *angelot*, *apardalat*, *arracada*, *arrimar*, *arro-mangar*, *atovó*, *balòstia*, *baltra*, *bandarra*, *barjola*, *batre*, *batussa*, *bo*, *bufada*.
 - d) Formes d'origen castellà d'ús prou general, com *adinyar*, *afanar*, *agulletes*, *almorrana*, *andami*, *bartola*, *basca*, *bòfia*, *bola*, *bony*, *buidampolles*, *bufa*.
 - e) Malnoms i deoantropònims: *alcaldessa*, *Barrabàs*, *tòfol*.
 - f) Truncaments: *anarco*, *anti*, *bici*, *mili*.
 - g) Fraseologia: *barret*, *bif*, *bitllo*, *bitlo*.
 - h) Preses del DIEC: *bimba*, *butllofa*.
 - i) Neologismes: *birra*.
 - j) Errors: *barracó* per *varracó*.

- Una altra comparació mostra com formes marcades en el DIEC com a pop. no apareixen com a col·loq. en el DNV, o es registren amb alguna mínima accepció. Per exemple: *abillar*, *afaitapobres*, *agutzil*, *aixafaterrossos*, *andola*, *anglès*, *aquí*, *ardada*, *ardat*, *arlot*, *arriassar*, *asperges*, *baldufes*, *betza* (sense marcar al DNV), *bolet*, *bombar*, *bordegàs* (sense marcar), *burilla*, *cabrona*, *caganer* (més accepcions al DIEC), *caganera*, *cagarel·la*, *capellà*, *carallet*, *copró*, *casa* (de *putes* apareix al DIEC també com a vulgar), *cigala*, *cis*, *clatellada*, *clissar* (més accepcions al DIEC), *cobrir*, *color*, *compixar*, *confirmar*, *desemmerdar*, *deu*, *dinyar*, *dona*, *donassa*, *drap*, *empitarrar-se*, *en*, *endrapar*, *engallinar*, *escal·far*, *escampar*, *esclafaterrossos*, *esser*, *d'estranguis*, *fembra*, *fot*, *frurada*, *frare*, *galifardeu*, *halar*², *homenot*, *importar*, *kireeleison*, *llepar*, *l·ligar*, *maco*, *malnat*, *malparit*, *mantingut*, *menestralalla*, *mentrimentes* (DNV, sense marca), *merdufai* (DNV: *merdufall*), *meta*, *milanta*, *mitja-cerilla*, *mocós*, *moma*, *mòmia*, *moro* (DNV, sense marcar), *musica*, *musica*, *paner*, *pardal* 'penis', *pencaire*, *periquito*, *picaplets*, *pipí*, *pirar*, *pixarelles*, *pixatinters*, *pixum*, *polir*, *poder* 'potser', *pollós*, *potinga*, *rascaculs*,

raspa, riu, ronya, sacco, sagal, sastrinyol, seca, sidral, sípia 'escopinada', tato, tifarada, tita, titola, toia, torrador, trempera, ull, verra, virolla, xeringar, xona, xotro (no en DNV).

O formes del DIEC que apareixen com a vulg. són marcades com a col·loq. en el DNV: *acollonar, acollonir, boixar, calent, carall, collonada, collonut, cul*.

—Popularismes en DIEC2:

Abillar 3 *v. tr.* [LC] *abillar-la* POP. TENIR DINERS. *Té, ara es compra un cotxe nou: es nota que l'abilla!*

Adinyar 1 *v. tr.* [LC] POP. ENDINYAR. **2** *v. tr.* [LC] *adinyar-la* POP. DINYAR-LA.

Afaitapobres *m. i f.* [LC] POP. Persona de condició humilíssima.

Afanada *f.* [LC] POP. Acció d'afanar.

Afanador -a *adj. i m. i f.* [LC] POP. Que afana.

Afanar *v. tr.* [LC] POP. FURTAR.

Agutzil *m.* [LC] [PR] POP. ALGUTZIR.

Aixafaterrossos *m. i f.* [LC] POP. Persona rústica.

Amic -iga 2 *m. i f.* [LC] POP. Amant² 3 . *En Soteres i l'amiga. La Joana i el seu amic.*

Anar7 *v. intr.* [LC] [MD] POP. Fer de cos, evacuar. *El malalt ha anat dos cops avui.*

Andola2 *f.* [LC] POP. Pesseta 1.

Anglès -esa3 *m. i f.* [LC] POP. CREDITOR, CREDITORA.

Aquí4 *pron.* [LC] POP. Aquest, designant una persona que és prop nostre. *Aquí, la companya, ho farà molt bé, oi?*

Ardada *f.* [LC] POP. Colla 1 1.

Ardat *m.* [LC] POP. Colla 1 1. *Un ardat de pobres. Un ardat de criatures.*

Arlot 2 *m.* [LC] POP. Home jove.

Arrissar 2 *tr.* [LC] POP. Enganyar cobrant un preu abusiu. *No pareu en aquella fonda, que us arrissaran.*

Asperges 2 *m. Pl.* [LC] POP. Corredisses d'una munió que es dispersa. *Hi va haver uns asperges!*

Baldufa1 1 *2 f.* [LC] POP. Persona molt baixa.

Banau banaua *m. i f.* [LC] POP. Persona curta d'enteniment i de coratge. *No entens mai res, ets un banau.*

Betza [LC] POP. Panxa voluminosa. *Té una bona betza, aquest.*

Bicoca 2 1 *f.* [LC] POP. Prebenda 2 . 2 2 *f.* [LC] POP. GANGA³.

Bimba *f.* [LC] [SP] POP. Pilota, especialment de futbol.

Birra *f.* [LC] POP. CERVESA. —*Que vols res més?* —*Sí, una altra birra.*

Blanca 2 2 *f.* [LC] POP. Moneda o diner en general. *Ho he comprat per quatre blanques.*

Bòfia 4 *f.* [LC] POP. Policia 1 3.

Bolet 1 2 *m. Pl.* [BO] [BOB] [LC] POP. Fong, floridura. *Si no et rentes et sortiran bolets. Hi ha una humitat a la paret i s'ha cobert de bolets. El pa no es pot aprofitar: hi han sortit bolets.*

Bombar 1 3 *tr.* [LC] POP. Suspendre (algú o els coneixements d'algu) en un examen.

Bordegàs bordegassa 2 *m. i f.* [LC] POP. Noi, noia.

Botó 4 *m. Pl.* [AGR] [LC] POP. Testicles.

Brivant *m.* [LC] POP. Nen.

Bufa 2 4 *f.* [LC] POP. EMBRIAGUESA.

Bufat 2 -*ada* 3 *adj.* [LC] POP. Embriac 1.

Burilla 2 *f.* [LC] [MD] POP. TAP DE NAS. 3 [LC] *fer burilles* POP. Treure's un tap de nas amb el dit.

Cabré 2 2 *m. i f.* [LC] [fem. **Cabrona**] POP. Persona que fa males jugades.

Caca 1 1 *f.* [LC] [MD] POP. Excrement 2. 1 2 *fer caca* POP. Defecar 2. 1 3 *fer-se caca* POP. Cagar 1 2. *He de canviar el nen, que s'ha fet caca.* 1 4 [LC] *tenir caca* POP. Tenir ganes de defecar. *Si tens caca, avisa'm.* 2 *f.* [LC] POP. Brutícia 1 1. 3 [LC] *caca de les orelles* POP. CERUMEN.

Cagacalces *m. i f.* [LC] POP. Persona covarda, pusil·lànim.

Cagada 1 *f.* [LC] POP. Acció de cagar o de cagar-se.

Cagadora 1 *f.* [LC] POP. Comú 8. 2 *f.* [LC] POP. VÀTER.

Cagadubtes *m. i f.* [LC] POP. Persona que difícilment sap deseiir-se de dubtes en haver de resoldre alguna cosa.

Cagadur *m.* [LC] POP. Ric avariciós. 2 *f.* [LC] POP. CAGARADA. *Si us poseu sota els arbres, vigileu les cagades de colom.*

Cagalatxa *m. i f.* [LC] POP. CAGAMIQUES.

Cagamiques *m. i f.* [LC] POP. Persona avara, gasiva.

Caganer -a **1** *1 adj. i m. i f.* [LC] POP. Que caga sovint. **1 2 m. i f. [LC] POP. Criatura fins als tres anys aproximadament. *La classe dels cagangers.* **2 adj. i m. i f. [LC] POP. Covard **1. 3 m.** [AN] POP. Figura popular del pessebre nadalenc en actitud de fer de cos.****

Cagamera *1 f.* [LC] POP. Comú **8. 2 f.** [LC] POP. VÀTER.

Cagar **1** *1 v. intr.* [LC] [MD] POP. Defecar **2. 1 2 v. intr. Pron. [LC] POP. Defecar involuntàriament. *És molt petit i encara es caga a les calces.* **1 3 v. intr. Pron. [LC] *cagar-se a les calces* POP. Desistir, per por, de fer alguna cosa arriscada. **1 4 v. intr. Pron. [LC] *cagar-se de por* POP. Tenir molta por. **1 5 v. intr. Pron. [LC] POP. Defecar en un lloc inconvenient. *Uns pobres diables que es cagaven pels estables.* **1 6 v. intr. Pron. [LC] *cagar-se en algú* POP. Maleir-lo. **2 1 v. tr.** [LC] [MD] POP. Expel·lir amb els excrements. *Cagava els pinyols que s'havia empassat.* **2 2** [LC] *cagar-la a)* POP. Cometre un error, fer un disbarat. **2 2** [LC] *cagar-la b)* POP. Espatllar un negoci.**********

Cagarada *f.* [LC] [MD] POP. Excrements expel·lits cada vegada que s'evacua el ventre.

Cagarel·la *1 f.* [MD] POP. Deposició clara.engavanyar2 [LC] *fer cagarel·la* POP. Fer broma, fer el ridícul.

Cagarina *1 m. i f.* [LC] POP. CAGACALCES. *2 f. pl.* [LC] [MD] POP. DIARREA. *Tenir cagarines.* *3 f. pl.* [LC] *sembla que tingui cagarines* POP. Expressió que indica que algú va molt de pressa.

Cagarro *m.* [LC] [MD] POP. Massa de matèries fecals evacuades, suficientment dura per a conservar la forma cilíndrica que ha pres en l'intestí.

Cagat -ada *1 adj.* [LC] POP. No gens reeixit. *Quina festa més cagada!* *2 adj.* [LC] POP. Covard, que per no res agafa por, amb qui no es pot comptar per a res que impliqui un risc, un esforç, etc.

Cagó cagona *m. i f.* [LC] POP. CAGANER, CAGANERA.

Caguera *f.* [LC] [MD] POP. Ganes d'evacuar el ventre.

Caguerada *f.* [LC] POP. CAGARADA.

Caguerot *m.* [LC] POP. Persona petita i ridícula.

Caguerri *m. i f.* [LC] POP. CAGACALCES.

Caguetes *1 f. pl.* [LC] [MD] POP. DIARREA. *Tenir caguetes.* *2 m. i f.* [LC] POP. CAGACALCES.

Calé pl- és *m.* [LC] POP. Diner 2.

Camell 3 *m. i f.* [LC] POP. Persona que comercia amb droga a la menuda.

Candela 3 2 *f.* [LC] [MD] POP. Moc que penja del nas.

Cangrí *f.* [LC] POP. Presó 2 1.

Cangueli 1 *m.* [LC] POP. POR. *Tenir, passar cangueli.* 2 [LC] *agar-li el cangueli a algú* POP. Tenir molta por.

Cantada 2 *f.* [LC] POP. Fet de cridar l'atenció per lleig o poc adient.

Cantar 2 5 *v. intr.* [LC] POP. Cridar l'atenció per lleig o poc adient. *No veus com canta, aquest quadre, aquí?* 2 6 *v. intr.* [LC] POP. Fer pudor. *Li canten els peus.*

Capellà 2 *m.* [LC] POP. Esquitx de saliva.

Carabassa 4 1 *f.* [LC] POP. Reprovació en un examen. *Treure carabassa.*

Carallada 1 *f.* [LC] POP. FOTESA. 2 *f.* [LC] POP. Feta o dita pròpia d'un carallot.

Carallet *m.* [LC] POP. Persona sense esperit, poc espavilada.

Carallot *m.* [LC] POP. Home aturat, encantat, condescendent per badoqueria. *S'estava allí plantat com un carallot. Ets un carallot. No et deixis entabanar, carallot.*

Carallotada *f.* [LC] POP. CARALLADA.

Carburar 2 1 *intr.* [LC] POP. Funcionar, rutllar. *La nevera ja no carbura.* 2 2 *intr.* [LC] POP. Pensar, raonar. *Noi, que no carbures?*

Cardar 2 2 *v. tr.* [LC] POP. FOTRE¹.

Cardat 2 -ada *adj.* [LC] POP. Fotut 1 i 2. *Estava molt cardat de diners i en va demanar en préstec. Tenim un panorama ben cardat al davant. Trobar-se sol és molt cardat.*

Carpanta *f.* [LC] POP. Gana 2. *Quina carpanta, aquest noi! No s'atipa mai!*

Casa 2 7 [LC] *casa de barrets a)* POP. PROSTÍBUL. 2 7 [LC] *casa de barrets b)* POP. Lloc on regna un gran desordre, on tothom fa el que li sembla.

Cassussa *f.* [LC] POP. Gana 2. *Menava una cassussa!*

Catipén *f.* [LC] POP. PUDOR².

Catràcòlica *f.* [LC] [ED] POP. Peça de vestir que hom es posa per mudar-se, que engavanya.

Cavall¹ 8 m. [LC] POP. HEROÏNA.

Cigala 5 f. [LC] POP. Penis 1.

Cis adj. i m. i f. [LC] [PS] POP. CISGÈNERE.

Clapada f. [LC] POP. DORMIDA.

Clapar² v. intr. [LC] POP. Dormir 1 1.

Clatellada 2 f. [LC] POP. Fet de cobrar a algú una quantitat de diners excessiva. *A l'hora de pagar ens foteren una bona clatellada.*

Clissar 1 v. tr. [LC] POP. Veure 1 1. *Fugia com un llamp, però l'he ben clissat. Va clissar la noia prop de la casa.* 2 v. intr. [LC] **clissar-hi** POP. VEURE-HI. *Que no hi clisses?* 3 v. intr. Pron. [LC] **clissar-s'hi** POP. VEURE-S'HI.

Cobrir 4 4 v. intr. Pron. [LC] **cobrir-se de merda** POP. Cobrir-se de glòria B).

Colar² 3 1 intr. Pron. [LC] POP. Introduir-se sense permís o sense pagar entrada en algun lloc. *Colar-se en una festa. Colar-se en un concert.* 3 2 intr. Pron. [LC] POP. Passar al davant d'algú, en una cua, sense esperar el torn. *Jo he arribat primer però aquell s'ha colat.*

Col·locar 3 1 v. tr. [LC] POP. Una droga, l'alcohol o una altra substància, produir (en algú) una alteració de la consciència i de l'estat d'ànim. *Un parell de pipades ja el col·loquen.* 3 2 v. intr. Pron. [LC] POP. Experimentar una alteració de la consciència i de l'estat d'ànim per efecte d'una droga, de l'alcohol o d'una altra substància. *De bon matí ja es col·locava i no feia res de bo en tot el dia.*

Color 1 9 [LC] **color de merda d'oca** POP. Color groguenc.

Compixar 1 v. tr. [LC] POP. Mullar amb la pròpia orina. 2 v. intr. Pron. [LC] **compixar-se de riure** POP. PIXAR-SE DE RIURE.

Confirmar 2 3 v. tr. [LC] POP. BUFETEJAR.

Conill² -a 1 adj. [LC] POP. Nu, completament despullat. *La mestressa, conilla i desimbolta, anava i venia per l'estança.* 2 [LC] **en conill** loc. Adj. POP. Conill² 1. *Li feia vergonya banyar-se en conill.*

Conilla 2 f. [LC] POP. Dona molt fecunda.

Conya 1 f. [LC] POP. BROMA³. *Fas conya o m'ho dius de veritat? Sempre estàs de conya, tu.* 2 [LC] **ésser de conya** POP. Ésser fantàstic, molt bo. 3 [LC] **de conya** loc. Adv. POP. Molt bé. *Aquest noi balla de conya.*

Cop¹ 2 m. [LC] POP. Robatori, atracament. *Els atracadors preparaven un gran cop.*

Cruspir-se *v. tr.* Pron. [LC] [HO] POP. Menjar-se amb delit (alguna cosa). *Ja s'han cruspit els torrons.*

Cuca 4 *f.* [LC] POP. Penis 1. **5** *f.* [LC] POP. Moneda o diner en general.

Cul 1 2 *m.* [MD] POP. ANUS. **3** 2 [LC] *ésser cul i merda* POP. Avenir-se molt. **3** 3 [LC] *perdre el cul per algú o per alguna cosa* POP. Desviure-s'hi.

Culer *adj. i m. i f.* [LC] [SP] POP. Barcelonista 2. *L'afició culer. És molt culer.*

Daixò [LC] POP. DAIXONSES.

Daixonses [LC] POP. Mot amb què figura que anomenem algú o diem alguna cosa quan no trobem els mots pertinents per a dir-la o no els volem dir. *Aquell daixonses es pensa que m'ha enganyat. No em toqueu els daixonses!*

Dallò [LC] POP. DAIXONSES. **Dallonses** [LC] POP. DAIXONSES.

Desemmerdar 1 *v. tr.* [LC] POP. Treure la merda que embruta (una cosa). *Cada setmana s'hauria de desemmerdar el pal del galliner.* 2 *intr.* Pron. [LC] POP. Cessar d'estar brut de merda. *El pati s'ha desemmerdat amb la pluja.*

Desvirgar *v. tr.* [LC] POP. Desflorar 2.

Déu 5 1 [LC] *de cal déu* [o *de tots els déus*] loc. Adj. POP. Molt gran. *Hi havia un xivarri de cal déu.* **5** 2 [LC] *tot déu* POP. TOTHOM. *Coneix tot déu.*

Dinyar *v. tr.* [LC] *dinyar-la* POP. Morir 1 1.

Dona 2 4 [LC] *dona de la vida* POP. PROSTITUTA.

Donassa 1 *f.* [LC] POP. Dona corpulenta, exuberant. *Era una donassa imponent i severa.*

Drap 2 5 [LC] *a tot drap* loc. Adv. POP. Molt de pressa.

Emmerdar 1 1 *v. tr.* [LC] POP. Embrutar de merda. **1** 2 *intr.* Pron. [LC] POP. Les sabates s'emmerdaran si passeu pel corral. **2** 1 *tr.* [LC] POP. Induir (algú) a intervenir en algun negoci o afer intricat, perillós, complicat, etc. **2** 2 *intr.* Pron. [LC] POP. Enredar-se en un negoci o un afer intricat, perillós, etc. *Hi estava d'acord però no es volia emmerdar en aquell afer.*

Emmerdissar *v. tr. i intr.* Pron. [LC] POP. EMMERDAR.

Empaperar 2 *tr.* [LC] POP. Formar causa criminal o expedient administratiu (a algú).

Empitarrament *m.* [LC] [MD] POP. EMPITRAMENT.

Empitarrar-se *v. intr. Pron.* [LC] [MD] POP. EMPITRAR-SE.

Emprenyador -a *adj.* [LC] POP. Que empenya.

Emprenyar **2** *1 tr.* [LC] POP. Enutjar fortament. **2** *2 intr. Pron.* [LC] POP. *Si l'àvia no s'empenya amb l'Andreu, ell en serà hereu;*

En¹ És emprat reemplaçant: **a)** *pron.* [LC] Una determinació circumstancial introduïda amb la preposició *de*. *Ell ve del teatre, i jo també en vinc. Hi he entrat a les sis, al teatre, i en surto ara.* **b)** Un complement introduït amb la preposició *de*. *Ell parla sempre d'ella; jo no en parlo mai. Dius que n'abstingui de menjar carn: ja me n'abstinc. Jo ja t'ho havia advertit: no te'n recordes? De malagraïts, l'infern n'és ple.* **c)** Un substantiu pres en sentit partitiu en el complement directe o en el subjecte gramatical. *Em demanen llibres i no en tinc. En tinc un. En tinc pocs. No en tinc cap. En tinc una dotzena. Volen que els vengui sucre, i no en tinc. De vi, n'he begut molt, n'he begut un got, no n'he begut gaire. N'han arribat dos. N'hi ha quatre.* **d)** Una locució adjectival possessiva. *He estat a Lleida, però no en conec la catedral.* **e)** El complement d'un verb factitiu. *El nomenaran president o no l'en nomenaran.* **f)** POP. Un adjectiu o substantiu indeterminat complement de ésser. *No n'és, de vermell. No n'és, de metge.*

Endinyar **1** *v. tr.* [LC] POP. Llançar, etzibar contra algú (un tret, un objecte). **2** *v. tr.* [LC] POP. Afluixar, amollar (diners, insults, etc.). **3** *v. tr.* [LC] POP. Endossar **2**.

Endrapar² *v. tr.* [LC] POP. Empassar-se (el menjar) amb avidesa, devorar-lo. *Han endrapat tota la teca. Com endrapa, és capaç de menjar-se tot el pa!*

Engallinar **2** *tr.* [LC] POP. ENGALIPAR. *Com t'has deixat engallinar!*

Enganxar **5** *v. intr. Pron.* [LC] POP. Fer-se addicte a una droga. *Durant l'estada a la presó, es va enganxar a l'heroïna.*

Enrotllar **3** *v. intr. Pron.* [LC] POP. Estendre's excessivament, parlant o escrivint. *S'enrotlla com una persiana.*

Entendre **4** *4 v. intr. Pron.* [LC] POP. Tenir relacions amoroses. *La Natàlia s'entenia amb el seu cunyat. En Pau i la Teresa s'entenen.*

Entrompar *v. tr. i intr. Pron.* [LC] POP. EMBRIAGAR.

Escabetxar **2** *v. tr.* [LC] POP. MATAR². **3** *v. tr.* [LC] POP. Suspendre (un estudiant que s'examina). *El professor ha escabetxat molts alumnes.*

Escaguitxar 1 *v. tr.* [LC] POP. Pagar o donar (diners), especialment a contracor. *Només va escaguitxar cinc euros.*

Escalfar 5 *v. intr.* Pron. [LC] POP. EMBRIAGAR-SE.

Escampar 5 *v. tr.* [LC] POP. Despendre (diners). *En un cap de setmana va escampar més de tres-cents euros. No li deixis pas diners, perquè li agrada molt escampar.*

Esclafaterrossos *m. i f.* [LC] POP. AIXAFATERROSSOS.

Ésser¹ [en registre informal, la forma de l'imperatiu *sigues* pot prescindir de la *s* final quan va seguida d'un pronom enclític, *sigue'm* o *sigue-li* en comptes de *sigues-me* o *sigues-li*; en girs de la llengua i expressions fixades, es conserven les formes antigues del present de subjuntiu: *sia, sies, sia, siem o siam, sieu o siau, sien*] 4 3 *v. intr.* [LC] POP. *Som dilluns o dimarts? Abir érem diumenge.*

D'estranguis *loc. Adv.* [LC] POP. D'AMAGAT.

Estret -a 3 3 [LC] *fer-se l'estret* POP. Tenir una moral estreta, especialment en qüestions sexuals.

Fatxa² *adj. i m. i f.* [LC] [PO] POP. FEIXISTA.

Fembra 2 *f.* [LC] POP. DONA.

Ferro 3 4 *m. Pl.* [ED] [LC] POP. FÒRCEPS. *Treure un infant amb els ferros.* 3 5 *m. Pl.* [ED] [LC] POP. CORRECTOR DENTAL. *Fa tres mesos que porta ferros. De petit duia ferros a les dents.*

Figaflor 2 *adj. i m. i f.* [LC] POP. FLEUMA³.

Filustrar *v. tr.* [LC] POP. Veure 1 1. *Com que anàvem a les fosques, no vaig filustrar res.*

Fot² *interj.* [LC] POP. FOTRE².

Fotre¹ 1 1 *v. tr.* [LC] POP. FER². *No ha fotut res del que li han manat. Per celebrar-ho, fotrem un bon àpat. Tant me fot tot plegat. Fotre la punyeta. Com has fotut això? Els nostres jugadors van fotre cinc gols a l'equip contrari.* 1 2 *v. tr.* [LC] POP. Donar, pegar, clavar, llançar, posar, col·locar, ficar, etc. *Fotre una puntada de peu, una empenta. Et fotré una plantofada que et tombaré. Li va fotre un tret al cap. Fot-ho a l'armari, que no ho vull veure més.* 1 3 [LC] *fotre a mar* [o *fotre al rec*, o *fotre a la bassa*, o *fotre a les escombraries*] POP. Llençar 1. *Això, ja ho pots fotre a les escombraries.* 1 4 [LC] *fotre el camp* POP. Anar-se'n, fugir. 1 5 [LC] *fotre mà a algú* POP. Tocar-lo libidinosament. 1 6 [LC] *fotre alguna cosa pels morros a algú* POP. Rebutjar-la-hi despectivament,

desafiadorament. **1 7 v. tr.** [LC] POP. Perjudicar, danyar. *El que tu vols és fotre'm.* **1 8 v. tr.** [LC] POP. Prendre, furtar, robar. *M'han fotut la ràdio del cotxe.* **2 1 v. intr. Pron.** [LC] POP. Riure's, burlar-se. *Que potser te'n fots? Es fot del mort i de qui el vetlla.* **2 2 v. intr. Pron.** [LC] POP. Patir una experiència negativa, desagradable, fastiguejar-se. *Fotre's de gana. Fotre's de fàstic. Fotre's de son. Fotre's d'avorriment.* **2 3 v. intr. Pron.** [LC] POP. Haver de suportar un fet o una situació que molesta o desagrada. *Si no t'agrada, et fots.* **2 4 [LC] fer-se fotre** POP. Fotre¹ **2 3.** *Si no hi estàs d'acord, t'hauràs de fer fotre.* **2 5 v. intr. Pron.** [LC] POP. Un fet, ésser indiferent (a algú). *Se me'n fot, d'aquest brètol. Se'ls en fot, que estiguis malalt; no et vindran a veure, no!* **2 6 v. tr. Pron.** [LC] POP. Menjar-se, beure's. *Li agradava tant que se n'ha fotut tres plats.* **3 v. tr. [LC] fot-li!** POP. Expressió usada per a animar a actuar sense miraments, tirant pel dret. **4 v. tr. [LC] no fotis!** [o **no fotem!**] POP. Expressió usada per a indicar sorpresa o contrarietat.

Fotre² interj. [LC] POP. Expressió usada per a manifestar admiració, sorpresa, ira, etc.

Fotut -uda 1 adj. [LC] POP. Que es troba en un estat crític. *Estic fotuda de diners i no sé si arribaré a final de mes. Mon pare està molt fotut; no sé pas si durarà fins a demà. Si perdem les claus del cotxe, quedarem ben fotuts.* **2 adj.** [LC] POP. Que posa en un estat molt crític, difícil de suportar. *Les guerres són molt fotudes. Estem vivint una època molt fotuda. Em resulta molt fotut dir-te això. És molt fotut que no ens puguem veure.* **3 adj.** [LC] POP. Anteposat al nom, afegeix una idea d'hostilitat i de menyspreu de l'emissor respecte d'allò denotat pel nom que modifica. *El molt fotut cabró m'ha pres la moto. No puc més amb el fotut negoci que tinc entre mans.*

Frarada f. [LC] [RE] POP. Acte propi d'un frare.

Fraram m. [LC] [RE] POP. Conjunt de frases.

Galifardeu 2 m. [LC] POP. Noi, xicot.

Gori-gori m. [LC] POP. Cant fúnebre dels enterraments.

Grapiatesa 2 f. [LC] POP. Diners.

Guipar 1 v. tr. [LC] POP. Veure de lluny. **2 v. tr.** [LC] POP. Mirar d'amagat. *Les guiparem per les espieres de la torratxa. No guipis mentre ens amaguem.* **3 v. intr.** [LC] **guipar-hi** POP. VEURE-HI. Sense ulleres no hi guipo.

Halar² *v. tr. i tr. pron.* [LC] POP. Menjar¹ 1 1 i 2 1.

Herba 5 *f.* [LC] [MD] POP. MARIHUANA.

Homenot 1 *m.* [LC] POP. Home corpulent. *El pare era un home-not alt com un sant Pau.*

Importar 3 [LC] *importar un rave a algú* POP. Una cosa, provocar-li una indiferència absoluta. *Li importava un rave que l'acompanyés o no.*

Interfecte -a 2 *m. i f.* [LC] POP. Persona de la qual s'està parlant d'amagat. *Canviem de tema que s'acosta la interfecta i ens sentirà.*

Kirieleison *m.* [LC] [RE] POP. Conjunt de cants dels enterraments i dels oficis de difunts.

Liquidar 3 *v. tr.* [LC] POP. Matar (algú). *Va posar verí al menjar perquè volia liquidar tota la família*

Llepaculs *m. i f.* [LC] POP. LLEPAIRE.

Llepar 3 2 [LC] *llepar el cul a algú* POP. Mostrar-se baixament servil envers algú.

Lligar 7 *intr.* [LC] POP. Establir una relació amorosa de caràcter generalment passatger. *Lligar amb els estrangers. Va a la discoteca a lligar.*

Maco -a 1 *adj.* [LC] POP. Bell, bonic. 2 *adj.* [LC] POP. Agradable, simpàtic, eficient, etc. 3 [LC] *fer el maco* POP. Presumir 2.

Magí *m.* [LC] POP. Cap com a seient de la imaginació. *El teu magí sempre en barrina alguna. Això, treu-t'ho del magí: no ho aconseguiràs per més que facis.*

Magriscolis *adj.* [LC] POP. MAGRISTÓ. *Una noia magriscolis, de veu esquerdada, l'atengué amablement.*

Malnat malnada *m. i f.* [LC] POP. Mala persona.

Malparit malparida *m. i f.* [LC] POP. Malnat, malnada.

Mam 2 *m.* [LC] POP. Beguda alcohòlica.

Mamar 3 2 *v. intr.* [LC] POP. Beure¹ 1 14.

Manduca *f.* [LC] [HO] POP. Menjar² 1.

Manducar *v. tr.* [HO] [LC] POP. Menjar¹ 1 1.

Mantellina 3 1 *f.* [LC] POP. EMBRIAGUESA. 3 2 [LC] *portar una mantellina* POP. Estar ebri.

Mantingut mantinguda *m. i f.* [LC] POP. Persona que viu a costes d'una altra de la qual és amant.

Marxa 9 f. [LC] POP. Diversió, animació. *Quina marxa! Anar de marxa.* Maturrangaf. [LC] POP. PROSTITUTA.

Menestralalla. [LC] POP. Conjunt dels menestrals.

Menjacapellans m. i f. [LC] POP. Persona enemiga dels capellans.

Mentrimentes 1 adv. [LC] POP. MENTRESTANT. 2 conj. [LC] POP. MENTRE.

Merda 1 1 f. [LC] [MD] POP. Excrement d'origen digestiu de l'home i d'un gran nombre d'animals. 1 2 f. [LC] POP. Brutícia 1 1 1 3 f. [LC] POP. Cosa dolenta, de molt poc valor. 1 4 interj. [LC] POP. Exclamació que expressa contrarietat. *Merda! M'he tornat a equivocar.* 1 5 [LC] **a tota merda** loc. Adv. POP. Molt de pressa. 1 6 [LC] **de merda** loc. Adj. POP. Digne del més gran menyspreu. *Ets un insolidari i un egoïsta de merda.* 1 8 [LC] **ésser una merda** [o **ésser una merda seca**] POP. Ésser un no ningú. 1 9 [LC] **fer el merda** POP. Fer-se veure, presumir. 1 10 [LC] **portar merda a l'espardenya** POP. Tenir mala sort. 1 11 f. [LC] POP. Cosa que fastigueja o causa un enuig considerable. *És una merda que t'bagin suspès una altra vegada. Quina merda de dia, valdria més que no m'hagués llevat. Quina merda, se m'ha escapat l'autobús* 2 f. [LC] POP. EMBRIAGUESA. *Per Cap d'Any vaig agafar una bona merda.*

Merder¹ 1 m. [LC] POP. Lloc on hi ha pler de merda, de brutícia. 2 m. [LC] POP. Situació difícil, desagradable, compromesa. 3 m. [LC] POP. Gran desordre, confusió.

Merder²-a adj. i m. i f. [LC] POP. Que maneja merda o fems.

Merderada f. [LC] POP. Quantitat de merda.

Merdissaire m. i f. [LC] [PR] POP. Persona que trafica en mesquita.

Merdisser merdissera m. i f. [LC] [PR] POP. MERDISSAIRE.

Merdós -osa 1 adj. [LC] POP. Brut de merda. 2 adj. i m. i f. [LC] POP. Que té moltes pretensions, molta vanitat. 3 adj. [LC] POP. DE MERDA. *Estava tip d'aquella feina merdosa.*

Merdufai merdufaia m. i f. [LC] POP. Nen, nena.

Meta² 1 f. [AGR] [LC] POP. Mamella 1.

Milanta adj. [LC] POP. Mil 4 1. *D'això, n'hem parlat milanta vegades!*

Mili f. [LC] POP. SERVEI MILITAR. *Encara li falten tres mesos per a acabar la mili.*

Mitjacerilla *m.* [LC] POP. Home prim, desnerit, insignificant.

Mocós -osa 2 *m. i f.* [LC] POP. Infant, criatura, especialment quan pretén obrar com una persona gran.

Moma 1 3 *f.* [LC] POP. Diners. *Afluixar la moma. Tenir una bona moma.*

Mòmia 2 1 *f.* [LC] POP. Persona molt seca. 2 2 *f.* [LC] POP. Persona aturada, poc llesta.

Mona 1 3 *f.* [LC] POP. EMBRIAGUESA.

Monada 2 *f.* [LC] POP. Persona o cosa bufona, graciosa, delicada.

Moro -a 1 1 *adj. i m. i f.* [AN] [FL] [ISL] [LC] POP. MAGRIBÍ.

Morrejar 2 1 *v. tr.* [LC] POP. Besar (algú) a la boca perllongadament. *M'ha morrejat amb passió. Els enamorats es morrejaven en públic, sense vergonya.* 2 2 *v. intr. Pron.* [LC] POP. Algú, morrejar algú altre que al seu torn també el morreja. *Es morrejava amb la Judit.*

Mossegar 2 2 *v. tr.* [LC] POP. Pescar (algun profit), especialment d'una manera abusiva o fraudulenta. 2 3 *v. tr.* [LC] POP. Robar 1 i 2.

Mullar 2 *v. intr. Pron.* [LC] *mullar-se el cul* POP. Arriscar-se, comprometre's. *En Carles no es mulla mai el cul: així sempre queda bé amb tothom.*

Musíc musica *m. i f.* [LC] POP. MÚSIC, MÚSICA.

Musica 2 *f.* [LC] POP. MÚSICA.

Nano nana 1 *m. i f.* [LC] POP. NEN, NENA.

Nàpia *f.* [LC] POP. Nas gros.

Nos 2 3 [LC] *nos amb nos* POP. Entre nosaltres, en confiança.

Nyèbit 1 *m.* [LC] POP. Noi que va perdut pels carrers. 2 *m.* [LC] POP. PERDULARI.

Nyiclis *interj.* [LC] POP. Expressió usada com a negació.

Paio -a 2 *m. i f.* [LC] POP. INDIVIDU, INDIVÍDUA. *Aquell paio és estrany, no enraona amb ningú.*

Pandero 2 *m.* [LC] POP. Cul 1 1.

Paner 2 *m.* [LC] POP. Cul 1 1.

Panís, panissos 2 *m.* [LC] POP. Diners.

Paperina 2 *f.* [LC] POP. EMBRIAGUESA.

Pardal 6 *m.* [LC] POP. Penis 1.

Pardalada 2 *f.* [LC] POP. COIT. 3 *f.* [LC] POP. XIMPLERIA.

Pela 2 *f.* [LC] POP. Pesseta 1.

Pelar 1 2 *v. tr.* [LC] POP. Fer-se tallar els cabells. *Ara mateix vinc de pelar-me* 4 *v. tr.* [LC] POP. MATAR².

Pencaire *adj. i m. i f.* [LC] POP. Que penca. *Aquelles dues són un bon parell de pencaires.*

Pencar 1 *v. intr.* [LC] POP. Escarrassar-se en una feina, avançar ràpidament en una marxa, etc. 2 *v. intr.* [LC] POP. Treballar 1 1. *Et toca pençar, aquest dissabte?*

Pendó 2 1 *m.* [LC] POP. Persona malforjada. 2 2 *m.* [LC] POP. Persona de conducta dissoluta.

Penjar 7 2 *v. tr.* [LC] POP. Suspendre (algú) en els exàmens. *M'han penjat de química.*

Penya² 2 *f.* [LC] POP. Grup d'amics.

Perepunyetes *adj. i m. i f.* [LC] POP. Exageradament minucios i exigent.

Periquito 2 *adj. i m. i f.* [LC] [SP] [fem. **Periquita**] POP. Espanyolista 2. *L'afició periquita. És molt periquito.*

Pesquis *m.* [LC] POP. Seny, raó. *No tenir pesquis.*

Pet 3 1 *m.* [LC] POP. EMBRIAGUESA. 3 2 [LC] **anar pet** POP. Anar begut. 7 [LC] **de pet** loc. Adv. POP. De cap B). *Estic tan cansat que me'n vaig de pet a llit.*

Petar 1 4 *v. intr.* [LC] [MD] POP. Morir 1 1.

Picaplets 1 *m. i f.* [LC] POP. Advocat, advocada.

Pinta³ 2 1 *m. i f.* [LC] POP. Sovint precedit de l'adjectiu *mala* o, irònicament, *bona*, persona capaç de fer malifetes o que en fa habitualment. *Quin pinta! És un mala pinta.*

Pipar 2 *v. intr.* [LC] POP. Beure¹ 1 14.

Pipí 1 *m.* [MD] POP. ORINA. 2 1 [MD] **fer pipí** POP. Orinar 1 1. 2 2 [LC] **fer-se pipí** POP. Orinar 1 2. *Encara es fa pipí al llit.* 2 3 [LC] **tenir pipí** POP. Tenir ganes d'orinar. *Si tens pipí, avisa'm.*

Pirar *v. intr.* [LC] POP. Anar-se'n. *Pirem, noi, que aquesta discussió acabarà malament.*

Pispa *m. i f.* [LC] POP. Lladre 1.

Pispar *v. tr.* [LC] POP. FURTAR.

Pistrincs *m. Pl.* [LC] POP. Diner 2 1.

Pítima *f.* [LC] POP. EMBRIAGUESA. *Ha agafat una pítima que no s'aguanta dret.*

Pitof pitofa *m. i f.* [LC] POP. Embriac 1 1. *No facis cas del que diu: no veus que està pitof?*

Piu² *m.* [LC] POP. Penis 1.

Pixada *f.* [LC] POP. Acció de pixar.

Pixador¹ *m.* [LC] POP. ORINADOR.

Pixador²-a *adj.* [LC] POP. Que pixa.

Pixaner -a *adj. i m. i f.* [LC] [MD] POP. Que pixa molt sovint.

Pixar 1 *v. intr.* [LC] [MD] POP. ORINAR. 2 *v. tr.* [LC] POP. *Pixar sang.* 3 *v. intr. Pron.* [LC] [MD] POP. *És un caganerot que se li pixarà a la falda.* 4 *v. tr.* [LC] **pixar aigua beneïta** POP. Ésser molt devot. 5 [LC] **pixar alt** POP. Tenir moltes pretensions. 6 [LC] **pixar fora de test** POP. Parlar sense raó, fugir de la qüestió, dir disbarats. 7 *v. intr. Pron.* [LC] **pixar-se a la sabata** POP. Ésser molt vell. 8 *v. intr. Pron.* [LC] **pixar-se de riure** POP. Riure molt.

Pixarada 1 *f.* [LC] [MD] POP. Orina que s'evacua d'una vegada. 2 *f.* [LC] POP. Rastre que deixa una pixarada.

Pixa-reixes *m. i f.* [LC] POP. PIXAVAGANT.

Pixarelles 1 *f. pl.* [LC] [AGA] [HO] POP. Vi premat de baixa qualitat. 2 *f. pl.* [LC] [AGA] [HO] POP. Licor molt aigualit.

Pixat 1 1 *m.* [LC] [MD] [usat generalment en pl.] POP. ORINS. 1 2 [LC] **amb els pixats al ventre** *loc. Adv.* POP. DESPREVINGUT. *La notícia ens ha agafat a tots amb els pixats al ventre.*

Pixatinters *m. i f.* [LC] POP. Dependent d'escriptori.

Pixavagant *m. i f.* [LC] POP. Persona ociosa.

Pixera *f.* [LC] [MD] POP. ORINERA.

Pixumpolir 4 *v. tr.* [LC] POP. Robar 1 i 2. *Li han polit la bossa i s'ha quedat sense diners.* 5 1 *v. tr. Pron.* [LC] POP. Vendre's (alguna cosa). *S'ha polit la casa i el cotxe.* 5 2 *v. tr. Pron.* [LC] POP. Gastar-se els diners, la hisenda. *En quatre dies s'ha polit els estalvis de tots aquests anys.*

Pixat 6 *m.* [LC] POP. Mullena de pixats.

Poder³ *adv.* [LC] POP. POTSER.

Polir 4 *v. tr.* [LC] POP. Robar 1 i 2. *Li han polit la bossa i s'ha quedat sense diners.* 5 1 *v. tr. Pron.* [LC] POP. Vendre's (alguna cosa). *S'ha polit la casa i el cotxe.* 5 2 *v. tr. Pron.* [LC] POP. Gastar-se els diners, la hisenda. *En quatre dies s'ha polit els estalvis de tots aquests anys.*

Pollós -osa 2 *adj.* [LC] POP. Que va brut, que manca de netedat.

Potinga *f.* [LC] [MD] *POP.* Producte medicamentós o cosmètic, especialment si és de composició o de propietats dubtoses i poc conegudes. *Estic cansada de metges i de potingues! Aquesta potinga et poses a la cara?*

Punxar **2** *3 v. intr. Pron.* [LC] *POP.* Injectar-se droga.

Punyeta **1** *f.* [LC] *POP.* Allò que molesta, que no té cap utilitat. *Fer ara aquesta feina és una punyeta.*

Punyeter -a *adj. i m. i f.* [LC] *POP.* Murri 2.

Punyeteria **1** *f.* [LC] *POP.* Cosa menyspreable o enutjosa.

Putà **2** *adj.* [LC] *POP.* Murri 2. *El molt puta em va deixar penjat amb un deute de deu milions.*

Putada **2** *f.* [LC] *POP.* Acció deslleial.

Puteria **2** *f.* [LC] *POP.* MURRIERIA.

Quarto¹ **3** *m. Pl.* [NU] *POP.* Diners. *No puc viure sense quartos.*

Quinto *m.* [LC] [DE] *POP.* Jove que s'ha d'incorporar al servei militar obligatori.

Rascaculs *m.* [LC] *POP.* Tobogan 2.

Raspa **3** *f.* [LC] *POP.* Minyona de servei.

Redeu *interj.* [LC] *POP.* Expressió usada per a indicar admiració, sorpresa, disgust.

Riu **2** *m.* [LC] *fer un riu* *POP.* Orinar 1.

Romanço **1** *m.* [FLL] [LC] *POP.* Romanç 2 1. **2** *m.* [LC] *POP.* Amistançat o amistançada d'algú.

Ronya **3** *f.* [LC] *POP.* Brutícia adherida a la pell.

Rotar **2** *intr.* [LC] *POP.* Donar la gana. *Si li rota m'ho dirà.*

Rusca² *f.* [LC] *POP.* Gana forta de menjar.

Sabata **6** *adj. i m. i f.* [LC] *POP.* Que té poca intel·ligència. *És tan sabata que no entén les regles senzilles d'aquest joc.*

Saco *m.* [LC] [SP] *POP.* Joc de pilota a mà i de paret.

Sagal sagala **1** *m. i f.* [LC] *POP.* Noi 1 1. *Érem deu que caminàvem i pel camí s'hi anaven afegint altres sagals i sagales de la zona.*

Saltataulells *m. i f.* [LC] [IMI] [PR] *POP.* Aprenent, dependent, de botiga.

Sant -a **4** **4** *m.* [LC] *POP.* Gravat, estampa, dibuix, especialment quan acompanya el text d'un llibre, d'una revista, etc. *El llibre, no l'ha llegit pas; només n'ha mirat els sants.*

Sastrinyol *m.* [LC] *POP.* Sastre dolent o de poca importància.

Seca¹ *3 f.* [LC] *POP.* La mort.

Sidral *2 m.* [LC] *POP.* Situació de molt de desordre, soroll i confusió. *A la festa hi va haver un sidral de cal déu.*

Sípia *2 f.* [LC] *POP.* ESCOPINADA.

Soca *6 adj. i m. i f.* [LC] *POP.* Totxo² 1.

Soci sòcia *2 m. i f.* [LC] *POP.* INDIVIDU, INDIVÍDUA. *Un soci com aquest no és de fiar.*

Sonat -ada *2 adj. i m. i f.* [LC] *POP.* Boig 1.

Súper¹ *1 adj.* [LC] [pl. *Súper* o *súpers*] *POP.* Molt bo, magnífic. *El dinar ha estat súper. Una festa súper. Unes vacances súpers. S'ha comprat unes sabates súper.* *2 adv.* [LC] *POP.* *Ens ho hem passat súper!*

Suro *1 6* [LC] *ésser algú un suro* *POP.* Ésser molt toix.

Tafanari *m.* [LC] *POP.* Cul 1 1.

Tap *6 1 m.* [LC] *POP.* Persona baixa, desnerida. **6 2** [LC] *tap de barral* [o *tap de bassa*] *POP.* Tap 6 1.

Tarota *2 f.* [LC] *POP.* NÀPIA.

Tato *m.* [LC] *fer el tato* *POP.* Fer l'aleta a algú, afalagar-lo.

Teta *2 f.* [LC] [MD] *POP.* Mamella 1.

Tíberi *m.* [LC] [HO] *POP.* Àpat suculent.

Tífa *2 f.* [AGR] [LC] *POP.* CAGARADA.

Tifarada *f.* [LC] [AGR] *POP.* Cagarada grossa

Tigressa *2 f.* [LC] *POP.* Dona atractiva, provocadora, activa amorosament i sexualment.

Timba *2 2 f.* [JE] [LC] *POP.* Partida de cartes en què s'arrisquen diners.

Típus *5 3 m.* [LC] *POP.* Persona del sexe masculí.

Tita¹ *3 f.* [LC] *POP.* Penis 1.

Titola *f.* [LC] *POP.* Penis 1.

Toia *2 f.* [LC] *POP.* Persona poc destra, mancada d'habilitat, sense nervi. *Han fitxat un futbolista que és una toia.*

Tombar *2 4 v. tr.* [LC] *POP.* Suspendre (algú o els coneixements d'algú) en un examen.

Torrador -a *2 f.* [LC] *POP.* EMBRIAGUESA.

Torrrar *3 v. intr. Pron.* [LC] *POP.* EMBRIAGAR-SE. *El pobre noi s'havia torrat.*

Torre 1 7 [AQ] [LC] *torre de moros* POP. Torre de guaita o de defensa.

Trempera 2 f. [LC] POP. Força i entusiasme. *Quina trempera, aquests músics!*

Trompa 2 3 f. [LC] POP. Nas llarg. **5** 1 f. [LC] POP. EMBRIAGUESA. **5** 2 adj. i m. i f. [LC] POP. Embriac 1 1.

Tronera 3 m. i f. [LC] POP. Persona que surt de gresca i va a dormir molt tard. *Fer el tronera.*

Turca f. [LC] POP. EMBRIAGUESA.

Ull 2 1 m. Pl. [LC] POP. Ulleres. *M'he deixat els ulls a casa.* **10** 8 [LC] *ull del cul* POP. ANUS.

Ullera 4 f. [LC] POP. ANUS.

Verra 2 f. [LC] [MU] POP. Contrabaix 1 1.

Virolla 2 f. pl. [LC] POP. Diners.

Xaval xavala m. i f. [LC] POP. Noi, noia.

Xeringar 2 tr. [LC] POP. Fastiguejar (algú) especialment en un seu propòsit. *No em xeringuis més.*

Xotro -a adj. [LC] POP. Brut, mancat de netedat.

Pel que fa al DNV, no puc ací reproduir tot el corpus de mots marcats com a col·loq. que omplin més de 60 pàgines, però almenys esmentaré dos-cents exemples lema destacats que s'usen diàriament, i el lector pot completar-los acudint a la consulta del diccionari:

Acagallonar, acollonir, ad, afronte, agulletes, amorrar, andragó, andròmina, antoixar-se, barbolla, barjaula, barreter, basca, benzina, besiaio, bif, bir-lonxo, boixar, bony, borla, bragasses, bufanda, bugada, cabronada, caguerri, calavera, camorrista, capçana, capsot, caracollons, cebada, cluixir, cogombre, colomello, contista, corfoll, correntella, cru, curro, cutror, dau, descollonar-se, desinquietar, despellorfar, determini, emparrar, engarbar, ensaig, enterar-se, enxampar, escagarrussat, escarotamenta, esconyar, esgarabanderes, espixor-rar-se, estomacar, estralejar, explicotejar, fallanca, farra, fatxor, femellenc, fetge, flipar, forigol, fotralada, fotris, fredat, friqui, fumarell, furgadents, ga-farró, galifant, gallofa, garjola, gavinet, giner, grillar, grogui, guapo, guillar, guiri, guisopo, guita, ie, interfecte, javaloies, lila, litrona, llacorettes, llaganya, llençol, llençolada, llenyada, llepacrestes, llepis, llepó, llòfia, llufa, llunt, malòrum, mandràngula, mante, manyo, marcolfa, marfanta, masclet, mata-cabres, mateixa, mefla, memeu, menfotisme, mentirola, merla, micapà, mi-

lotxa, miquel, miquiua, mitan, moixama, moniato, morrió, motiló, nespla, nyofla, ofegamenta, òndia, orige, pandorgo, papanda, parida, parlutxar, parrot, passó, patejar, patós, patracol, pelfa, penjoll, perdís, petorro, pilila, pillar, pintamones, piquerol, pisolabis, pito, piulo, pixó, pixorro, porega, putxero, quet, quico, rabo, restoll, regular, reguitza, rellonge, robo, safanoriada, samarró, sampar, sencer, sinagües, tafarra, taibola, tamany, tana, taperot, tatxar, teca, tesorejar, tiarro, tio, tòfol, tonya, totxo, trascolar, tronat, vago, vedat, verderol, vergonya, xacar, xalar, xamera, xilladissa, xillar, xiripa, xiste, xitxo, xoto, xufa, xulla, xunga, xurra, zombi.

2.3. *El vulgar en el DIEC i en el DNV*

En el *DIEC* trobem 42 mots amb marca de vulgar. Són els següents:

Acollonar *v. tr. i intr. Pron.* [LC] *VULG.* ACOVARDIR.

Acollonir *v. tr. i intr. Pron.* [LC] *VULG.* ACOVARDIR.

Boixar² **2** *intr.* [LC] *VULG.* Fer l'acte sexual.

Calent **2 3** [LC] *anar calent* *VULG.* Estar excitat sexualment.

Carall **1 1 m.** [LC] *VULG.* Penis **1. 1 2 interj.** [LC] *VULG.* Expressió usada per a denotar estranyesa, admiració, enuig.

Cardar **2 1 v. intr.** [LC] [MD] *VULG.* Copular **1 2**

Casa **2 23** [LC] *casa de putes* *VULG.* CASA DE BARRETS.

Clau¹ **4 m.** [LC] *VULG.* COIT. *Fotre un clau.*

Colló **1 1 m.** [LC] *VULG.* TESTICLE. **1 2** [LC] *agafar algú pels collons* *VULG.* Dominar-lo aprofitant que es troba en una situació compromesa. **1 3** [LC] *de collons* *loc. Adj. A)* *VULG.* Molt bo, que està molt bé. *Au, lleva't, que fot un dia de collons.* **1 3** [LC] *de collons* *loc. Adv. B)* *VULG.* Molt bé. *M'he quedat parada: canta de collons.* **1 4** [LC] *dels collons* *loc. Adj. VULG.* Qualifica despectivament el sintagma nominal que modifica. *Vejam si pares de cantar algun dia la cançó aquesta dels collons.* **1 5** [LC] *estar fins als collons d'algú o d'alguna cosa* *VULG.* ESTAR FINS AL CAPDAMUNT D'ALGÚ O D'ALGUNA COSA. *Ja n'estava fins als collons, de tu i de les teves collonades.* **1 6** [LC] *i un colló* [o *i un colló de mico*] *loc. Interj. VULG.* Expressió que denota oposició al que diu una persona. *Enutjat per l'acusació, li va replicar: i un colló, aquest home és un valent.* **1 7** [LC] *per collons* *loc. Adv. VULG.* Per obligació.

En un cas tan greu com aquest ens hàviem d'entendre per collons. **1 8** [LC] **tenir collons a)** VULG. Tenir coratge. *És l'únic que ha tingut collons de donar la cara.* **1 8** [LC] **tenir collons b)** VULG. Tenir barra. *Quins collons que té: sempre es fa convidar.* **1 8** [LC] **tenir collons c)** VULG. Una cosa, ésser desconcertant i de mal tolerar. *Té collons que em diguin que encara he d'estar-ne content.* **1 9** [LC] **tenir els collons ben posats** VULG. Tenir fermesa de cor per a afrontar una situació. *El teu germà sí que té els collons ben posats* **1 10** [LC] **tenir els collons plens** VULG. Estar tip d'una cosa o d'algú. *Tinc els collons plens de tota aquesta història! Comencem a tenir-ne els collons plens, de tants secrets!* **1 11** [LC] **un colló loc.** Adv. VULG. Molt¹ *Hem trigat un colló a arribar.* **1 12** [LC] **un colló de loc.** Prep. VULG. Una gran quantitat de. *Al concert hi havia un colló de gent.* **2 interj.** [LC] [usat generalment en pl.] VULG. Expressió que denota sorpresa, admiració, enuig, etc. *Collons, quin enrenou!* **3 m.** [LC] VULG. Davant d'un nom de persona o de cosa introduït per la preposició *de*, manifesta l'admiració, l'estranyesa o el rebuig que causa. *Aquest collons de canari no hi ha manera que calli.* **4 m.** [LC] VULG. Covard **1**.

Collonada f. [LC] VULG. Feta o dita extravagant, enutjosa o poc important.

Collonut 1 adj. [LC] VULG. Que té testicles. **2 adj.** [LC] VULG. Extraordinari, magnífic, sorprenent.

Cony 1 m. [LC] VULG. Vulva **1**. **2 interj.** [LC] VULG. Exclamació usada per a expressar enuig, admiració, entusiasme, etc. **3 m.** [LC] VULG. Davant d'un nom de persona o de cosa introduït per la preposició *de*, manifesta l'admiració, l'estranyesa o el rebuig que causa. *Cony de nano: se les empesca totes! Suspendré l'assignatura per culpa d'aquest cony d'examen.*

Cul 3 1 m. [LC] **donar pel cul a)** VULG. Practicar el coit anal com a subjecte actiu. **3 1 m.** [LC] **donar pel cul b)** VULG. Molestar, empipar, perjudicar granment. **3 4** [LC] **prendre pel cul** VULG. Practicar el coit anal com a subjecte passiu.

Enfigar-se 1 v. intr. Pron. [LC] VULG. Sentir una forta atracció sexual per una dona. **2 v. intr. Pron.** [LC] VULG. Embadalir-se a causa d'una dona.

Escalfabraguetes m. i f. [LC] VULG. Persona que es complau

a excitar-ne sexualment una altra sense consentir, després, a satisfer-la.

Escórrer (en registre informal, l'infinitiu pot prescindir de la *r* final quan va seguit d'un pronom enclític començat per consonant: *escorre'l* per *escórrer-lo/la*).

4 1 v. intr. Pron. [LC] *VULG.* Tenir un orgasme. *Els veïns la senten cridar quan s'escorre* **4 2 v. intr. Pron.** [LC] [MD] *VULG.* Ejacular **2.** *L'home es va escórrer dins d'ella.*

Fava 5 f. [LC] *VULG.* GLAND.

Figa 6 f. [LC] *VULG.* Vulva **1.**

Fill 7 m. i f. [LC] *fill de puta* *VULG.* Persona menyspreable.

Follar² 1 v. intr. [LC] *VULG.* Fer l'acte sexual. **2 tr. Pron.** [LC] *VULG.* Fer l'acte sexual (amb algú).

Fotre¹ 5 v. intr. [LC] *VULG.* Copular **1 2.**

Hòstia 3 1 f. [LC] *VULG.* BUFETADA. **3 2 f.** [LC] *VULG.* Trompada **2.** *Si corres tant et fotràs una hòstia!* **3 3** [LC] *a tota hòstia* *loc. Adv. VULG.* Molt de pressa. **3 4** [LC] *ésser l'hòstia* *VULG.* Ésser el súmmum, d'allò que no hi ha. **3 5** [LC] *mala hòstia* *VULG.* Mal humor, mala intenció. **3 6 interj.** [LC] *VULG.* Expressió usada per a manifestar admiració, sorpresa o contrarietat.

Magrejar¹ v. tr. [LC] *VULG.* Palpejar (algú o una part d'algú) per obtenir plaer sexual.

Ou¹ 5 1 m. [LC] *VULG.* TESTICLE. **5 2** [LC] *agafar algú pels ous* *VULG.* AGAFAR ALGÚ PELS COLLONS. **5 3** *estar fins als ous d'algú o d'alguna cosa* *VULG.* ESTAR FINS AL CAPDAMUNT D'ALGÚ O D'ALGUNA COSA. **5 4** [LC] *i un ou* *loc. Interj. VULG.* I UN COLLÓ. **5 5** [LC] *tenir ous* *VULG.* TENIR COLLONS. *És l'únic que ha tingut ous de donar la cara. Quins ous que té: sempre es fa convidar. Té ous que em diguin que encara he d'estar-ne content.* **5 6** [LC] *un ou* *loc. Adv. VULG.* Molt¹ **1.** *T'ajudarà: és molt amable i d'informàtica en sap un ou.*

Parrús 2 1 m. [LC] *VULG.* Pèl púbic. **2 2 m.** [LC] *VULG.* Vulva **1.**

Pebrot 2 1 m. Pl. [LC] [MD] *VULG.* Testicles. **2 2** [LC] *tenir pebrots* *VULG.* Tenir coratge, tenir barra. *Quins pebrots que teniu!*

Pelar 5 v. tr. [LC] *pelar-se-la* *VULG.* Un home, masturbar-se.

Pilota 5 1 f. pl. [LC] *VULG.* Testicles.

Pitjar 3 v. intr. [LC] *VULG.* Copular **1 2.**

Pixa *f.* [LC] *VULG.* Penis 1.

Putà *1 f.* [LC] *VULG.* PROSTITUTA.

Putada *1 f.* [LC] *VULG.* Acció pròpia de putes.

Putaner *adj.* [LC] *VULG.* Que freqüenta putes.

Puteria *1 1 f.* [LC] *VULG.* Prostitució 2 . *1 2 f.* [LC] *VULG.* Conjunt de putes.

Quirra *f.* [LC] *VULG.* Penis 1.

Seixanta-nou *m.* [LC] *VULG.* Pràctica sexual consistent en l'estimulació bucal recíproca dels genitals de cadascun dels dos amants.

Sucar *3 v. intr.* [LC] *VULG.* Copular 1 2.

Tocar *1 12* [LC] *tocar els collons a algú* *VULG.* Molestar-lo.

Torracollons *adj. i m. i f.* [LC] *VULG.* Enutjós, que molesta, que a tot troba obstacles. *A la seva feina són molt torracollons. És una torracollons, no cal donar-hi més voltes.*

Trempar *5 v. intr.* [LC] *VULG.* Un home, tenir o posar-se-li el penis en erecció.

Trempera *1 f.* [MD] *VULG.* Estat d'erecció del penis.

Xona *1 f.* [LC] *VULG.* Vulva 1.

En el DNV, la marca *vulg.* (vulgar) s'aplica a mots considerats habitualment malsonants, grollers i poc o gens assumits pel bon gust majoritari, especialment aquells de caràcter escatològic o sexual: merda [mérda] *1. f.* [*vulg.*] Excrement de les persones i d'un gran nombre d'animals; piu [píw] *m.* [*vulg.*] Penis 1.

Registra 109 vulgarismes. En concret, les formes del DNV que no es marquen com a vulgars en el DIEC són les següents, la major part pertanyents al camp sexual i d'ús molt general: *abadejo, armar, bacora, bossa, calfabraguetes, calfada, calfament, calforro, campanejar, canut, capoll, carxofa, cigala, clòtxina, collonera, correguda, córrer, cuc, cuca, culer, desempalmar, empalmar, empinar, encular, ferramenta, fogonejar, fregar, hostier, llet, lletada, llonganissa, mamada, mamó, mànec, manxar, merda, merdada, merdegada, merder, merderada, merdós, merdusca, mona, morterada, mullar, nespla, ouera, palla, palput, pansó, paput, pardal, pardalada, parrussa, penjoll, petxina, piu, piua, piuada, pixorro, putam, putanga, puteig, putejar, putenc, puter, puto, putot, recalfada, recalçar, sucar, tave-lla, tifa, tirar, titola, tomaca, verga, xamela, xapa, xaper, xeu, xona, xufa.*

I també hi ha formes del *DIEC* que no es troben al *DNV*, com *pitjar*, *pixa*, *quirra*, *seixanta-nou*, *tocar*, *torracollons*.

La fraseologia del *DNV* no ve mai marcada ni com a col·loquial ni com a vulgar, a diferència del *DIEC*, que sí que ho fa. Per exemple, *DIEC*: *cagar* **1** 3 v. *intr. pron.* [LC] *cagar-se a les calces* POP. Desistir, per por, de fer alguna cosa arriscada. **1** 4 v. *intr. pron.* [LC] *cagar-se de por* POP. Tenir molta por. **1** 5 v. *intr. pron.* [LC] POP. Defecar en un lloc inconvenient. *Uns pobres diables que es cagaven pels estables.* **1** 6 v. *intr. pron.* [LC] *cagar-se en algú* POP. Maleir-lo. **2** 1 v. *tr.* [LC] [MD] POP. Expel·lir amb els excrements. *Cagava els pinyols que s'havia empassat.* **2** 2 [LC] *cagar-la a* POP. Cometre un error, fer un disbarat. **2** 2 [LC] *cagar-la b* POP. Espatllar un negoci.

DNV:

• **cagar**: 1 [kayár] 1. v. *intr. i pron.* [col·loq.] Evacuar el ventre, fer de cos. Cagar-se damunt.

2. v. *tr.* [col·loq.] Expel·lir (la femta o una altra substància) per l'anus. Cagar sang.

3. v. *tr.* [col·loq.] Transmetre, per mitjà de relacions sexuals, la sí·filis o altres malalties venèries. *A un conegut meu l'han cagat.*

4. v. *pron.* [col·loq.] Acovardir-se. *Al final, s'han cagat i no han vingut.*

5. cagant tomaques V. tomaca 3.

6. cagar el basto V. basto 3 i 4.

7. cagar el gust (a algú) V. gust 9.

8. cagar per mig cul V. cul 18.

9. cagar-la loc. verb. Cometre un error o una equivocació molt difícil de solucionar.

10. cagar-les totes juntes V. junt 7.

11. cagar-se de por V. Por 1 3.

12. cagar-se en (algú o alguna cosa) loc. verb. Maleir-lo, fer-ne menyspreu insolentment.

13. cagar-se en garres V. garra 8.

14. estar que caga ascles V. ascla 5.

15. ja l'has (o l'hem) cagada, llaurador V. llaurador 5.

16. la gallina de dalt caga la de baix V. gallina 7.

17. no menjar per no cagar V. menjar 1 35.

18. per a cagar-se i no torcar-se, loc. orac. Indica que una cosa o un fet és extraordinari, sorprenent.

- **colló** [kołó] 1. m. [vulg.] [usat generalment en plural] Testicle.

2. interj. [vulg.] [usada generalment en plural] S'usa per a expressar enuig, admiració, entusiasme, sorpresa. *Calla una miqueta, collons!*

3. allà als collons del Montgó loc. adv. Molt lluny.

4. de collons loc. adj. Molt bo, excepcional, que està molt bé.

5. el qui és desgraciat, amb els collons entropessa loc. orac. S'usa per a lamentar que tot li ix malament a algú.

6. els collons del Montgó loc. interj. S'usa per a indicar negació o incredulitat.

7. estar fins als collons (d'algú o d'alguna cosa) loc. verb. Estar-ne fart.

8. tindre collons loc. verb. Ser, alguna cosa, difícil o indignant.

9. tindre collons loc. verb. Tindre, algú, coratge, ser molt atrevit.

10. tocar els collons (a algú) loc. verb. Molestar-lo, incordiar-lo.

- **xona** [tʃóna] 1. f. ZOOL. Caragol de muntanya (*Iberus alonensis*), de closca blanquinosa i aspra, molt saborós.

2. f. [vulg.] Vulva 1.

3. *els pecats de la xona, la Mare de Déu els perdona* V. pecat 3.

- **hòstia** [óstia] 1. f. REL. Tros prim de pa àzim que el sacerdot consagra i oferix en la celebració de la missa.

2. f. REL. Cosa que s'ofeix en sacrifici a la divinitat.

3. f. [ant.] Oblea 1.

4. f. [vulg.] Colp violent, trompada forta, galtada. *Li foté una hòstia de campionat. El ciclista es pegà una bona hòstia contra l'arbre.*

5. interj. [vulg.] S'usa per a expressar admiració o contrarietat. *Però dis-me alguna cosa, hòstia!*

6. a tota hòstia loc. adv. Molt de pressa, a tota velocitat.

7. haver fet un pa com unes hòsties V. pa 17.

8. mala hòstia f. Mal humor o mala intenció.

9. ser l'hòstia loc. verb. Ser el súmmum, ser d'allò que no hi ha.

Vulgarismes del DNV:

Abadejo 2. *m.* [*vulg.*] Vulva 1.

Armar 9. *v. pron.* [*vulg.*] Posar-se erecte el penis, d'un home o d'un animal mascle.

Bacora 4. *f.* [*vulg.*] Vulva 1.

Bossa 8. *f.* [*vulg.*] Escrot.

Calent 3. *adj.* [*vulg.*] Excitat sexualment. *nar calent. Estar calent.*

Calfabraguetes *m. i f. inv.* [*vulg.*] Persona que es complau a excitar sexualment una altra sense intenció de satisfer el desig que ha provocat.

Calfada 2. *f.* [*vulg.*] Forta excitació sexual.

Calfament 3. [*vulg.*] Calfada 2. *v. tr.* [*vulg.*] Despertar el desig sexual (en algú).

6. *v. pron.* [*vulg.*] Excitar-se sexualment.

Calforro *adj. i m. i f.* [*vulg.*] Calent, luxuriós.

Campanejar 5. *v. pron.* [*vulg.*] Fer l'acte sexual.

Canut 5. *m.* [*col·loq.*] Cigarret fet a mà amb cànnabis i tabac. **6.** *m.* [*vulg.*] Penis

Capoll 7. *m.* [*vulg.*] Prepuci.

Carall 1. *m.* [*vulg.*] Penis 1. **2.** *interj.* [*vulg.*] S'usa per a expressar sorpresa, admiració o protesta. **3.** *m.* [*col·loq.*] Persona curta d'enteniment.

Carxofa 7. *f.* [*vulg.*] Vulva 1.

Cigala 5. *f.* [*vulg.*] Penis 1.

Clòtxina 3. *f.* [*vulg.*] Vulva 1.

Colló 1. *m.* [*vulg.*] [usat generalment en plural] Testicle. **2.** *interj.* [*vulg.*] [usada generalment en plural] S'usa per a expressar enuig, admiració, entusiasme, sorpresa. *Calla una miqueta, collons!*

Collonera 1. *f.* [*vulg.*] Escrot. **2.** *f.* [*vulg.*] Suspensori 2 i 3. **3.** *m. i f.* [*col·loq.*] Persona sense personalitat, sense energia. **4.** *m. i f.* [*col·loq.*] Persona tossuda, obstinada.

Cony 1. *m.* [*vulg.*] Vulva 1. **2.** *interj.* [*vulg.*] S'usa per a expressar enuig, admiració o entusiasme.

Correguda 4. *f.* [*vulg.*] Orgasme 1.

Córrer 24. *v. pron.* [*vulg.*] Tindre un orgasme.

Cuc 9. *m.* [*vulg.*] Penis 1. **10.** *m.* [*col·loq.*] Moc mig sec que es trau del nas.

Cuca 2. f. [*vulg.*] Penis 1. **3. f.** [*col·loq.*] Moneda comptable. *M'ha costat sis-cents cuques.*

Culer 4. m. i f. [*vulg.*] Sodomita.

Desempalmar 2. v. pron. [*vulg.*] Cessar d'estar empalmat, un home o un animal mascle.

Empalmar 3. v. pron. [*vulg.*] Posar-se erecte el penis, d'un home o d'un animal mascle.

Empinar 4. v. pron. [*vulg.*] Posar-se en erecció, el membre viril.

Encular 10. v. tr. [*vulg.*] Penetrar pel cul (a algú).

Enfigar-se 1. v. pron. [*vulg.*] Sentir-se atret sexualment de forma obsessiva per una dona.

2. v. pron. [*vulg.*] Embadalir-se a causa d'una dona.

Escalfabraguetes m. i f. [*vulg.*] Calfabraguetes.

Escorreguda 2. f. [*vulg.*] Orgasme 1.

Escórrer 7. v. pron. [*vulg.*] Tindre un orgasme.

Fava 9 f. [*vulg.*] Gland del penis. **10. f.** [*vulg.*] Penis 1.

Ferramenta 5. f. [*col·loq.*] Dentadura 1. **6. f.** [*col·loq.*] Dona espectacular, de gran atractiu físic. **7. f.** [*col·loq.*] Arma, especialment blanca. **8. f.** [*vulg.*] Penis 1.

Figà 4. f. [*col·loq.*] Cosa insignificant, de poquíssim valor. *Importar una figa. No valdre una figa.* **5. f.** [*vulg.*] Vulva 1.

Fogonejar 2. v. tr. [*vulg.*] Excitar sexualment (a algú).

Follar v. tr, intr. i pron. [*vulg.*] Fer l'acte sexual.

Fregar 5. v. intr. [*vulg.*] Fer l'acte sexual.

Fotre 0. v. tr. i intr. [*vulg.*] Copular, fer l'acte sexual (amb algú).

Hòstia 4. f. [*vulg.*] Colp violent, trompada forta, galtada. *Li foté una hòstia de campionat. El ciclista es pegà una bona hòstia contra l'arbre.* **5. interj.** [*vulg.*] S'usa per a expressar admiració o contrarietat. *Però dis-me alguna cosa, hòstia!* **6. a tota hòstia loc. adv.** Molt de pressa, a tota velocitat. **7. haver fet un pa com unes hòsties** V. pa 17. **8. mala hòstia f.** Mal humor o mala intenció. **9. ser l'hòstia loc. verb.** Ser el súmmum, ser d'allò que no hi ha. **Hostiar v. tr.** [*vulg.*] Pegar galtades, galtejar.

Llet 8. f. [*col·loq.*] Colp violent o trompada forta. *S'han pegat una bona llet!*

Lletada 5. f. [*vulg.*] Semen expulsat en una ejaculació.

Llonganissa 2. *f.* [*vulg.*] Penis 1.

Magrejar *v. tr.* [*vulg.*] Palpejar (a algú o una part d'algú) a fi de proporcionar o d'obtindre plaer sexual.

Mamada 3. *f.* [*vulg.*] Fel·lació.

Mamó 3. *m.* i *f.* [*vulg.*] Forma usada com a insult amb un significat variable.

Mà nec 6. *m.* [*vulg.*] Penis 1.

Manxar 7. *v. intr.* [*vulg.*] Fer l'acte sexual.

Merda 1. *f.* [*vulg.*] Excrement de les persones i d'un gran nombre d'animals. **2.** *f.* [*col·loq.*] Brutícia. *Netegeu les parets, que tenen un dit de merda.* **3.** *f.* [*col·loq.*] Cosa roïn, de baixa qualitat o d'escàs valor. *El rellotge que m'han regalat és una merda. Quina merda de pel·lícula.* **4.** *m.* i *f.* [*vulg.*] Persona menyspreable. *És un merda que sempre ha maltractat els pares.* **5.** *f.* [*col·loq.*] Embriaguesa. *Agafar una bona merda.* **6.** *interj.* [*vulg.*] S'usa per a expressar contrarietat.

Merdata *f.* [*vulg.*] Merderada.

merdegada *f.* [*vulg.*] Merderada.

merder -a [merðér] **1.** *adj.* i *m.* i *f.* [*vulg.*] Que maneja merda. **2.** *m.* [*col·loq.*] Lloc ple de merda, de brutícia. **3.** *m.* [*col·loq.*] Gran desordre o confusió. **4.** *m.* [*col·loq.*] Situació difícil o embolicada.

merderada [merðeráða] *f.* [*vulg.*] Gran quantitat de merda.

merdós -osa [merðós] **1.** *adj.* [*vulg.*] Brut de merda. **2.** *adj.* [*col·loq.*] Ple de brutícia.

merdusca [merðúska] *f.* [*vulg.*] Merda 1.

Mona 2 3. *f.* [*vulg.*] Pilot ample d'excrements.

Mortorada 5. *f.* [*vulg.*] Caguerada gran.

Mullar 5. *v. intr.* [*vulg.*] Fer l'acte sexual.

Nespla 3. *f.* [*vulg.*] Ventositat sorollosa.

Ou *m.* [*vulg.*] [usat generalment en plural] Testicle.

Ouera 4. *f.* [*vulg.*] Escrot.

Palla 8. *f.* [*vulg.*] Masturbació.

Palput 2 2. *f.* [*vulg.*] Vulva 1.

Pansó 3. *m.* [*vulg.*] Vulva 1.

Paput 2. *f.* [*vulg.*] Vulva 1.

Pardal 6. *m.* [*vulg.*] Penis 1.

Pardalada 3. *f.* [*vulg.*] Coit.

Parrús 3. *m.* [*vulg.*] Vulva 1.

Parrussa [parúsa] *f.* [*vulg.*] Vulva 1.

Pebrot 2. *m.* [*vulg.*] [usat generalment en plural] Testicle.

Penjoll 7. *m.* [*vulg.*] Genitals masculins.

Petxina 8. *f.* [*vulg.*] Vulva 1.

Pilota 6. *f.* [*vulg.*] [usat generalment en plural] Testicle.

Piu 5. *m.* [*vulg.*] Penis 1. **6. dels pecats del piu, el Nostre Senyor se'n riu** V. pecat 2.

Piua [píwa] *f.* [*vulg.*] Penis 1.

Piuada 2. *f.* [*col·loq.*] Favada 2.

Pixorro 1. *m.* [*vulg.*] Penis 1.

Putà [púta] **1.** *F.* [*vulg.*] Prostituta.

Putada [putáða] **1.** *F.* [*col·loq.*] Acció indecent, deslleial o sense moral. **2.** *F.* [*vulg.*] Acció pròpia de putes.

Putam [putám] *m.* [*vulg.*] Conjunt de putes.

Putaner -a [putanér] *adj.* [*vulg.*] Puter.

Putanga [putánga] *f.* [*vulg.*] Puta.

Puteig [putétʃ] *m.* [*vulg.*] Acció o efecte de putejar.

Putejar 2. *V. Intr.* [*vulg.*] Prostituir-se, fer vida de puta. **3.** *V. Intr.* [*vulg.*] Tindre tracte amb putes.

Putenc -a [puténk] *adj.* [*vulg.*] De les putes o que hi té relació.

Puter -a [putér] *adj.* [*vulg.*] Que freqüenta putes.

Puteria [putería] **1.** *F.* [*vulg.*] Condició de puta. **2.** *F.* [*vulg.*] Conjunt de putes.

Puto [púto] **1.** *M.* [*vulg.*] Prostitut.

Putot [putót] *m.* [*vulg.* i *pej.*] Persona de costums sexuals molt lliures.

Recalfada 2. *F.* [*vulg.*] Calfada 2.

Recalfar 3. *V. Tr. i pron.* [*vulg.*] Calfar 5 i 6.

Sucar 3. *V. Intr.* [*vulg.*] Fer l'acte sexual. *Eixe fa temps que no suca.*

Tavella 4. *F.* [*vulg.*] Penis 1.

Tifa [tífa] **1.** *F.* [*vulg.*] Caguerada.

Tirar 2 1. *V. Pron.* [*vulg.*] Fer l'acte sexual. *Era ella qui se'l tirava sempre que volia.*

Titola [titóla] *f.* [*vulg.*] Penis 1.

Tomaca 2. *F.* [*vulg.*] Vulva 1.

Trempar 2. *V. Intr. [vulg.]* Tindre una erecció.

Trempera [trepéra] *f. [vulg.]* Estat d'erecció del penis. Verga
5. F. [vulg.] Penis 1.

Viroi 1. *M. [vulg.]* Penis 1.

Xamela 2 2. *F. [vulg.]* Vulva 1.

Xapa 8. *F. [vulg.]* Relació sexual amb un xaper.

Xaper [tʃapér] *m. [vulg.]* Home que practica la prostitució homosexual.

Xeu 3. *M. [vulg.]* Penis 1.

Xona 2 f. [vulg.] Vulva 1. **3.** *Els pecats de la xona, la Mare de Déu els perdona* *V. pecat 3.*

Si afegim al llenguatge col·loquial o al vulgar la marca d'intenció del parlant, en el *DNV* trobem 132 vocables marcats com a pej(ora-tiu), marca que no existix en el *DIEC* 2007:

Arrapaaltars [arapaaltárs] *m. i f. inv. [pej.]* Persona excessivament beata.

Baixúria [bajjúria] *f. [pej.]* Gent baixa, gentola.

Bardaix [bardájj] *m. [pej.]* Sodomita.

Bollitori [bolitóri] **1.** *M. [pej.]* Conjunt de coses bollides. *El dinar consistia en un bollitori de verdures i un tros de carn.* **2.** *M.* Cuina plat elaborat amb bacallà, cebes, creïlles, nyores i clavell.

Borreguisme [boreyízme] *m. [pej.]* Actitud de qui, sense criteri propi, tendix a deixar-se portar per les opinions, els gustos o les idees dels altres. *Criticaren el borreguisme d'un sector de la joventut.*

Càfila [káfila] **1.** *F.* Conjunt desordenat de coses. *L'habitació era una càfila d'objectes inútils.* **2.** *F. [pej.]* Colla de gent. *Eren una càfila d'estafadors.*

Capellanium [kapełanúm] *m. [pej.]* Capellanada 1.

Copió -ona [kopió] **1.** *M. i f. [pej.]* Persona que copia d'un altre i ho fa passar per propi. **Docte, a adj. [pej.]** Que pretén passar per molt instruït, que manifesta arrogància o altivesa. *Sempre ha sigut molt docta, no sé què es pensarà que és.*

Doneta [donéta] **1.** *F.* Xiqueta que fa coses de dona, que comença a tindre aspecte de dona. **2.** *M. [pej.]* Home efeminat.

Esclafaterrossos [eskɫafaterósos] *m. Inv. [pej.]* Home rústic.

Finolis [finólis] *adj. i m. i f. Inv. [pej.]* Que mostra una finor i una delicadesa exagerades.

Fregitel·la [fredʒitélə] *f. [pej.]* Fregitori.

Fregitó [fredʒitó] *m. [pej.]* Fregitori.

Gallimarsot [gaɫímarsót] **1. M. Ornít.** Gall sense cresta que pa-reix una gallina.

2. M. [pej.] Dona homenenca.

Gavatxo -a [gavátʃo] *adj. i m. i f. [pej.]* Gavatx1.

Gavatx1 -a [gavátʃ] *adj. i m. i f. [pej.]* Francés 1.

Gentussa [dʒentúsa] *f. [pej.]* Gentola.

Gentola [dʒentóla] *f. [pej.]* Gent de la pitjor classe, menyspreable.

Llauro [láwro] **1. M. [col·loq.]** Prof./agr. Llaurador 1 i 2.

També podríem afegir al camp col·loquial la marca d'irònic que en 23 casos registra el DNV també absent del DIEC, com

Confitar 3. V. Pron. [iròn.] Guardar o retindre avariciosament. *Ja et pots confitar els teus diners: no els necessite per a res.*

Cucat 3. Adj. [iròn.] Molt bo, excel·lent.

Fallat, ada 4. Adj. [col·loq. i iròn.] Que és bo, d'alta qualitat.

Milhòmens [milómens] **1. M. Inv. [iròn.]** Home que pretén ser apte per a tot, intervindre en tot o saber-ho tot. **2. M. Inv. [iròn.]** Xi-quet que pretén fer coses més pròpies d'un adult. **Perdiu 2. F. [iròn.]** Cabeça d'all.

Saldo 4. M. [iròn.] Cosa o persona de poca vàlua.

En molts cassos, en els dos diccionaris, sota el mateix mot, en sentits diferents, apareixen les dos marques de pop./col·loq. i vulgar, com en *carall*, *calent*, *ferramenta*, *figa* i *llet*.

3. CONCLUSIONS

Fixar un corpus de lèxic col·loquial no és gens fàcil perquè realment tot vocable o unitat fraseològica pot ser usat col·loquialment,

aplicant sentits metafòrics, expressius o intensificadors. Per això hi ha diferències de marcatge entre diccionaris de distintes llengües.

L'element col·loquial naix arrelat a un territori i a un dialecte, i sol ser molt diferent entre zones sense una interrelació humana forta. Eixa és la causa que fa que els col·loquials del valencià, base del *DNV*, i del català central, base del *DIEC*, siguin tan diferents i que així es representen en els diccionaris respectius. I la causa que quan s'usa molt eixe lèxic gent d'un altre territori no l'entenga bé. A pesar d'això s'ha d'avançar en este tipus de lèxic perquè és la millor garantia de la unitat lingüística.

El *DNV*, a més de l'element col·loquial normal en totes les llengües, conté variants formals i formes encara no normatives que només es recomanen o permeten usar en el registre pròxim, informal i conversacional. Ha estat una bona manera de donar carta de naturalesa a moltes formes discutides i sense tradició literària però insubstituïbles i vives des de fa segles.

Els diccionaris, com a font d'informació, deuen arreplegar tot el vocabulari col·loquial i el vulgar com a instrument per a la recreació versemblant i natural del col·loquial en els MMCC moderns, com el cinema, la televisió, i especialment els escriptors deuen treballar-los, ja que són els que més lèxic popular haurien d'integrar en els seues obres. I també, clar és, per ajudar a la descodificació dels textos escrits o orals.

En totes les llengües es treballa cada dia més corregint les imperfeccions terminològiques i unificant-les, així com també avançant en el marcatge, com farà el futur diccionari de la llengua catalana i ja fa el *DNV*.

Els dos diccionaris tracten les marques apreciatives com la resta de diccionaris romànics, a partir de la realitat de la zona on es fa el diccionari i pensant en els seus destinataris. Estos dos aspectes expliquen i justifiquen les diferències de nombre d'entrades marcades com a col·loq./pop. o vulg. i les expliquen: *DIEC*, amb marca pop.: 316; vulg.: 42. *DNV*, amb marca col·loq.: 1318; vulg.: 109; pej(oratiu): 132; irònic(ic): 23.

Es pot afirmar que el llenguatge vulgar és més conegut per tots els catalanoparlants de qualsevol territori, que el vocabulari familiar o col·loquial.

BIBLIOGRAFIA

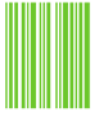
- BRIZ, Antonio (2019): *Español coloquial*, en Emilio RIDRUEJO, *Manual de Lingüística espanyola*, Berlín/Boston: De Gruyter Mouton, pàgs. 614-637.
- CALVO, Cesáreo (2003): *L'uso dell marche col, fam, pop e volg in dizionari italiani monolingui e bilingui*, en *Lexicografia y Lexicología en Europa y América*, en *Homenaje a Gunther Haensch*, pàgs. 155-168.
- CROS, A.-SEGARRA, M.-TORRENT, A. M. (2000): *Llengua oral i llengua escrita a la televisió*, Barcelona: PAM.
- CUNDÍN, Margarita (2001-2002): *La norma lingüística del español y los conceptos col-loquial y vulgar en los diccionarios de uso*, en «Revista de Lexicografía», 8, pàgs. 43-102.
- DD. AA. (2009): *Els escriptors valencians i la llengua literària*, a cura de CASANOVA, Emili-GARCIA FRASQUET, Gabriel, Gandia: CEIC Alfons el Vell.
- FAJARDO, Alejandro (1996-1997): *Las marcas lexicográficas: concepto y aplicación práctica en la lexicografía española*, en «Revista de Lexicografía» 3, pàgs. 31-58.
- GARCIA RODRÍGUEZ, Joseph (2021): *Los coloquialismos en el DE y en el DIPELE: marcas y contrastes*, en «RILI», XIX, 2, pàgs. 271-293.
- GARRIGA, Cecilio (2008): *El registro col-loquial en los diccionarios de la Real Academia Española*, en *Perspectivas de la lexicografía del espanyol en el siglo XXI*, a cura d'Antoni RULL-Encarnación SÁNCHEZ, Nàpols, Università l'Orientale, pàgs. 13-37.
- (2019): *De nuevo sobre las marcas de uso, del pasado inmediato al futuro imperfecto*, en SANMARTÍN, Julia-QUILIS, Mercedes, *Retos y avances en lexicografía. Los diccionarios del espanyol en el eje de la variación lingüística*, València: Universitat de València.
- HAENSCH, G.-WOLF, L.-ETTINGER, S.-WERNER, R. (1982): *La lexicografía*, Madrid: Gredos.
- IEC: Secció Filològica (2018): *Documents de la Secció Filològica*, V, Barcelona: IEC.
- LACREU, Josep (2022): *La reconstrucció del llenguatge de ficció*, en *Pren la paraula*, «Levante-EMV», 7-2-2022.
- : *Les paradoxes de la col-loquialitat*, en *Pren la paraula*, «Levante-EMV», 8-06-2018.
- LEMAV (2011), *Llibre destil per als mitjans audiovisuals en valencià*, València: AVL.
- LÓPEZ SERNA, Araceli (2007): *El concepto de español col-loquial. Vacilación terminológica e indefinición del objeto de estudio*, en «Oralia», 10, pàgs. 161-192.
- MARZÀ, Anna-PRATS, Ana (2018): *La llengua perifèrica. El doblatge a les televisions públiques valenciana i balear*, Vic: Eumo.

- MASSANELL, Mar (2020): *El col·loquial mediatitzat de les sèries de ficció i el català nord-occidental: un encaix difícil?*, en *La premsa, la ràdio i la televisió com a agents difusors de coneixements lingüístics*, Barcelona: PAM, pàgs. 151-182.
- OLTRA, Maria D. (2018): *La fraseologia com a tret estilístic en novel·les originals en anglès i les seues traduccions al català*, en «Caplletra» 65, pàgs. 95-124.
- PALOMA, David (2013): *La representació del col·loquial mediatitzat. Aproximació a un model de quatre constituents*, en «Caplletra» 55, pàgs. 87-105.
- (1999): *De llengua catalana a les sèries de televisió*, en «Anàlisi» 23, pàgs. 73-92.
- PAYRATÓ, Lluís (1990): *Català col·loquial*, València: PUV.
- RAFEL, Joaquim (2023): *El Diccionari essencial de la llengua catalana. Un nou diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans*, en «Estudis Romànics» 45, pàgs. 351-355.
- ROBERT, Paul (2004): *Le nouveau Petit Robert: Dictionnaire alphabétique et analogiques de la langue française*, París: Le Robert.
- SALVANYÀ, Jaume (2009): *Diccionari del català col·loquial*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- SANMARTÍN, Julia-QUILIS, Mercedes (2019): *Retos y avances en lexicografía. Los diccionarios del español en el eje de la variación lingüística*, València: Universitat de València.
- VALLVERDÚ, Francesc (2002): *L'oralitat als mitjans audiovisuals: les limitacions del llenguatge col·loquial*, en «Repositori IEC», pàgs. 47-55.
- WERNER, Reinhold (2002): *El lenguaje coloquial como problema lexicográfico*, en *Actas del V Congreso Int. De Historia de la Lengua Española*, a cura d'ECHENIQUE, Maite-SÁNCHEZ, Juan P.: Madrid: Gredos, pàgs. 297-302.

ISBN 978-84-9191-338-2

1 5 5 7 8

9 788491 913382

Publicacions de l'Abadia de Montserrat 2024